

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ ผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการของบริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินรวมของบริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) (บริษัท) และบริษัทย่อย (กลุ่มกิจการ) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทแสดงฐานะการเงินรวมของกลุ่มกิจการและฐานะการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะกิจการ กระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

งบการเงินที่ตรวจสอบ

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการประกอบด้วย

- งบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560
- งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน
- งบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และ
- หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการซึ่งรวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มกิจการและบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

การซื้อเงินลงทุน

อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

ในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการได้ซื้อโครงการ โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีขนาดกำลังการผลิต 154.98 เมกะวัตต์ โดยการซื้อหุ้นสามัญในสัดส่วนร้อยละ 100 ของ PurpleSol G.K. และ SolarOne G.K. ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย ผู้บริหารได้ซื้อสรุปว่าการซื้อเงินลงทุนในบริษัทดังกล่าวเป็นการซื้อสินทรัพย์และไม่เข้านิยามของการซื้อธุรกิจ ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2559) เรื่องการรวมธุรกิจ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการซื้อเงินลงทุนคือการให้ได้มาซึ่งใบรับรองในการดำเนินการ โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จากกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น (METI Certificate) และที่ดินสำหรับเป็นที่ตั้งของโครงการ โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

ผู้บริหารใช้ผลงานของผู้ประเมินราคาอิสระในการระบุและวัดมูลค่าต้นทุนเบื้องต้นของสินทรัพย์และหนี้สินที่ได้มา รวมทั้ง METI Certificate และที่ดิน รวมไปถึงสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (ถ้าหากมี)

ณ วันที่ในงบแสดงฐานะทางการเงิน ผู้บริหารทำการทดสอบการด้อยค่าของ METI Certificate และที่ดิน ซึ่งมีมูลค่า 3,663.06 ล้านบาท และ 322.18 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30 และร้อยละ 3 ของสินทรัพย์รวมตามลำดับ

ข้าพเจ้าให้ความสำคัญในการตรวจสอบเรื่องนี้เนื่องจาก รายการซื้อบริษัทย่อย PurpleSol G.K. และ SolarOne G.K. เป็นรายการที่มีสาระสำคัญ โดยมีมูลค่าเงินลงทุนรวมคิดเป็นร้อยละ 33 ของสินทรัพย์รวมของกลุ่มกิจการ และขนาดของมูลค่าตามบัญชีของ METI Certificate และที่ดินที่ได้จากการซื้อเงินลงทุนมีสาระสำคัญ รวมทั้งวิธีการประเมินมูลค่านั้นมีความซับซ้อนและต้องอาศัยดุลยพินิจของผู้บริหารเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของโครงการ โรงไฟฟ้าในอนาคตและอัตราผลตอบแทนที่ใช้กับกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดการณ์

วิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้ามี ดังนี้

- ข้าพเจ้าประเมินรายการลงทุนว่ารายการดังกล่าวนั้นถือเป็นการซื้อสินทรัพย์เป็นวิธีการบัญชีที่เหมาะสมหรือไม่
- ข้าพเจ้าตรวจสอบรายงานประเมินมูลค่าสินทรัพย์ซึ่งจัดทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระโดยสอบถามผู้ประเมินในเชิงทดสอบเกี่ยวกับวิธีที่ใช้ในการประเมินและข้อสมมติฐานหลักที่ใช้โดยผู้ประเมิน การตรวจสอบของข้าพเจ้ายังรวมถึงการประเมินความเป็นอิสระความสามารถและความเที่ยงธรรมของผู้ประเมินราคาอิสระ
- ข้าพเจ้าประเมินความเหมาะสมของข้อสมมติฐานที่ใช้ในการคาดการณ์กระแสเงินสดในอนาคตที่ผู้บริหารให้กับผู้ประเมินราคาอิสระ โดยการตรวจสอบราคาขายไฟต่อหน่วยเทียบกับเงิน ไซที่ระบุใน METI Certificate และตรวจสอบกำลังการผลิตที่ให้กับข้อมูลตามรายงานการตรวจสอบทางเทคนิคของโครงการ รวมถึงประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ นอกจากนั้นข้าพเจ้าขอให้ผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีทำการประเมินความเหมาะสมของวิธีการที่ใช้ว่าเป็นวิธีการที่ถือปฏิบัติโดยทั่วไปในอุตสาหกรรมหรือไม่ รวมถึงประเมินความเหมาะสมของอัตราผลตอบแทนที่ใช้ในการคำนวณ
- ข้าพเจ้าประเมินการด้อยค่าของ METI Certificate และที่ดิน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยเทียบมูลค่าลงเหลือตามบัญชีกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการดำเนินโครงการ โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- ข้าพเจ้าพิจารณาความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเรื่องนี้ในงบการเงิน

จากการปฏิบัติงานข้างต้น ข้าพเจ้าพบว่ารายการซื้อเงินลงทุนดังกล่าวเป็นการซื้อสินทรัพย์และมูลค่าของสินทรัพย์ที่ระบุมีความเหมาะสม นอกจากนั้นข้าพเจ้ายังพบว่าข้อสมมติฐานหลักที่ผู้บริหารใช้ในการประเมินการด้อยค่าของ METI Certificate และที่ดินที่ได้จากการซื้อเงินลงทุน มีความสมเหตุสมผล และมีหลักฐานสนับสนุน

การค้อยค่าของสินทรัพย์ - โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน

อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.1 ประมาณการทางบัญชีที่สำคัญและข้อสมมติฐาน และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 15 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนแห่งหนึ่งของกลุ่มกิจการไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มประสิทธิภาพเนื่องจากเกิดความขัดข้องทางเทคนิคตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 ระบุว่าหากกิจการพบว่าข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์อาจเกิดการค้อยค่า กิจการต้องประมาณการมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนมีมูลค่าตามบัญชีจำนวน 491.08 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าหลังหักค่าเผื่อการค้อยค่าของสินทรัพย์ที่บันทึกไว้จำนวน 245.32 ล้านบาท มูลค่าตามบัญชีของโรงไฟฟ้างกล่าวคิดเป็นร้อยละ 6.06 ของสินทรัพย์รวม ผู้บริหารกำหนดให้โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนดังกล่าวเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่ต้องทำการทดสอบการค้อยค่า

ผู้บริหารใช้การคิดลดประมาณการกระแสเงินสดเพื่อหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการใช้โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน ข้อสมมติฐานหลักที่ผู้บริหารใช้ในการคิดลดประมาณการกระแสเงินสด มีดังนี้

- ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตและข้อสมมติฐานเกี่ยวกับการประมาณการผลการดำเนินงานในอนาคต เช่น อัตราการเติบโตระยะยาว
- จำนวนหน่วยไฟฟ้าที่ผลิตได้
- อัตราคิดลด

ผู้บริหารเชื่อมั่นว่ากลุ่มกิจการสามารถจะเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของโรงไฟฟ้าได้โดยการซ่อมแซมและเปลี่ยนอุปกรณ์ใหม่ ดังนั้นผู้บริหารเห็นว่าค่าเผื่อการค้อยค่าที่บันทึกไว้นั้นเพียงพอแล้ว

ข้าพเจ้าให้ความสำคัญในการตรวจสอบในเรื่องนี้เนื่องจากการประมาณการมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการประเมินจากมูลค่าในการใช้ของโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนต้องใช้ข้อสมมติฐานและการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการประมาณการผลการดำเนินงานในอนาคต จำนวนหน่วยไฟฟ้าที่ผลิตได้และอัตราคิดลดที่ใช้คิดลดประมาณการกระแสเงินสด หากข้อสมมติฐานดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย จะส่งผลอย่างมากต่อมูลค่าในการใช้และมีผลต่อค่าเผื่อการค้อยค่า

ข้าพเจ้าทำความเข้าใจและประเมินวิธีที่ผู้บริหารใช้ในการประเมินการค้อยค่าของสินทรัพย์รวมถึงกระบวนการจัดทำงบประมาณซึ่งเป็นฐานของการจัดทำประมาณการกระแสเงินสด และประเมินหลักเกณฑ์การจัดทำประมาณการกระแสเงินสดคิดลด

ข้าพเจ้าเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในอดีตกับแผนธุรกิจที่กลุ่มกิจการใช้

ข้าพเจ้ายังได้ประเมินความเหมาะสมของข้อสมมติฐานหลักและการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ดังนี้

- เปรียบเทียบอัตราการเติบโตของรายได้ที่ใช้ในการประมาณการกับผลดำเนินงานในอดีตและข้อมูลในอุตสาหกรรมเดียวกัน
- เปรียบเทียบจำนวนหน่วยไฟฟ้าที่ผลิตได้ที่ใช้ในการประมาณการกับหน่วยไฟฟ้าที่เคยผลิตได้ในอดีตและความสามารถในการผลิต
- ประเมินความเหมาะสมของอัตราคิดลดที่ใช้ในคิดลดโดยเปรียบเทียบอัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยของเงินทุน (WACC) ที่กิจการใช้กับข้อมูลที่ข้าพเจ้าค้นคว้าจากแหล่งอื่น

ข้าพเจ้าพบว่าข้อสมมติฐานหลักที่ผู้บริหารใช้มีเหตุผลรองรับและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์

สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีที่อาจไม่ได้ใช้ประโยชน์

อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.1 ประมาณการทางบัญชีที่สำคัญและข้อสมมติฐาน และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 17 ภายใต้การตัดบัญชี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการมีสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีจำนวน 76.31 ล้านบาท ที่เกิดจากขาดทุนทางภาษียกมา กลุ่มกิจการรับรู้สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีสำหรับขาดทุนทางภาษีในจำนวนที่คาดว่าจะมีกำไรทางภาษีมาใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

ผู้บริหารเชื่อว่าสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีดังกล่าวจะสามารถใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตโดยอ้างอิงจากประมาณการการคำนวณภาษีสำหรับ 3 ปีข้างหน้า

ข้อสมมติฐานหลักที่ใช้ในการคำนวณประมาณการการคำนวณภาษีสำหรับ 3 ปีข้างหน้าที่ทำโดยผู้บริหารรวมถึงการประมาณการรายได้และต้นทุน ได้มาจากการประมาณการภายในกิจการและข้อสมมติฐานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในอนาคต เช่น ที่มาของรายได้ การเติบโตของรายได้ และต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

ข้าพเจ้าให้ความสำคัญในการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีซึ่งการใช้ประโยชน์ของขาดทุนทางภาษีจะหมดอายุลงในปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ รายการดังกล่าวมีความสำคัญต่อการสอบบัญชีเนื่องจากความซับซ้อนของกระบวนการประเมินที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารในการเลือกใช้ข้อสมมติฐานที่จะสะท้อนสถานะตลาดและสภาพเศรษฐกิจในอนาคต

ข้าพเจ้าทำความเข้าใจกระดากทำการประมาณการการคำนวณภาษีสำหรับ 3 ปีข้างหน้าซึ่งจัดทำโดยผู้บริหาร และประเมินความสามารถในการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีในอนาคต

ข้าพเจ้าประเมินข้อสมมติฐานที่สำคัญที่ผู้บริหารใช้ในการคำนวณกำไรทางภาษีในอนาคตซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี ดังนี้

- ข้อสมมติฐาน เช่น อัตราการเติบโตของรายได้และแผนธุรกิจในอนาคต
- ประเมินถึงความเป็นไปได้ของการพัฒนาธุรกิจใหม่ที่รวมอยู่ในแผนธุรกิจ ซึ่งเป็นตัวกำหนดประมาณการกำไรทางภาษีในอนาคตโดยการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานการประชุมและสัญญา

ข้าพเจ้าทดสอบความถูกต้องของการระบุรายการความแตกต่างชั่วคราว และขาดทุนทางภาษีที่จะสามารถนำไปหักลบกับกำไรทางภาษีในงวดปัจจุบันและอนาคต และทดสอบเพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

จากการปฏิบัติงานข้างต้น ข้าพเจ้าพบว่าข้อสมมติฐานที่ผู้บริหารใช้ในการประมาณการการคำนวณภาษีสำหรับ 3 ปีข้างหน้า นั้นสมเหตุสมผล การประมาณการของผู้บริหารที่ได้ข้อสรุปว่าขาดทุนทางภาษีจะสามารถนำไปหักลบกับกำไรทางภาษีในอนาคตก่อนที่ประโยชน์ทางภาษีจะหมดลงมีหลักฐานสนับสนุน

ข้อมูลอื่น

กรรมการเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานนั้น ข้าพเจ้าคาดว่าข้าพเจ้าจะได้รับรายงานประจำปีภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต้องงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่น และข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ หรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับคณะกรรมการตรวจสอบ

ความรับผิดชอบของกรรมการต้องงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

กรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่กรรมการพิจารณาว่าจำเป็น เพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ กรรมการรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มกิจการและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่กรรมการมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มกิจการและบริษัท หรือหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ช่วยกรรมการในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มกิจการและบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูง แต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อพิจารณาอย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจกับผู้ประกอบวิชาชีพและการสังเกต และสงสัยกับผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวข้องกับสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มกิจการและบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่กรรมการใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยกรรมการ
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของกรรมการจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ และประเมินว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มกิจการและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยที่เกี่ยวข้องในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ จนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มกิจการและบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการ และเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูล โดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มกิจการเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแลและการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการ ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบและข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่คณะกรรมการตรวจสอบว่า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมด ตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องที่ได้สื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด

ขจรเกียรติ อรุณไพโรจน์กุล
 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3445
 กรุงเทพมหานคร
 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	
	บาท	บาท	บาท	บาท	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7	424,752,306	977,037,378	32,023,034	497,007,854
เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้ระยะสั้น	8	77,853,761	39,003,239	8,860,152	-
เงินลงทุนชั่วคราว	9	71,053,273	1,764,966,451	71,053,273	1,764,966,451
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	10	190,957,206	349,994,275	417,606,198	373,101,211
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บุคคลอื่น		13,041,270	20,000,000	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย	30 ก)	-	-	2,276,372,707	868,172,050
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอขอคืน		92,768,461	76,184,425	241,228	983,242
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ระยะสั้น	11	10,194,000	-	10,194,000	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	12	18,957,229	9,024,401	10,914,187	3,756,569
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		899,577,506	3,236,210,169	2,827,264,779	3,507,987,377
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้ระยะยาว	8	25,870,000	1,050,000	24,070,000	1,050,000
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	30 ง)	-	-	2,232,305,697	-
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	13.2	-	-	2,339,249,267	1,390,223,881
เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	13.1	1,750,548,509	1,615,091,815	350,000,130	350,000,130
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	14	88,399,605	88,399,605	88,399,605	88,399,605
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	15	5,153,099,831	2,850,492,019	594,804,630	582,459,444
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	16	4,129,634,953	485,541,555	5,626,613	4,155,484
สินทรัพย์ภายใต้เงินได้รอตัดบัญชี	17	73,702,662	76,002,161	73,173,307	75,376,961
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ระยะยาว	11	71,587,462	-	71,587,462	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		26,022,513	22,084,415	3,909,921	1,860,243
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		11,318,865,535	5,138,661,570	5,783,126,632	2,493,525,748
รวมสินทรัพย์		12,218,443,041	8,374,871,739	8,610,391,411	6,001,513,125

กรรมการ _____ กรรมการ _____

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	
	บาท	บาท	บาท	บาท	
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	19.1	2,233,047,945	488,996,539	2,233,047,945	488,996,539
เจ้าหนี้ค่าก่อสร้างและเจ้าหนี้อื่น	18	269,486,370	450,850,927	85,418,000	199,183,704
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน					
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19.2	2,523,423	3,828,454	2,523,423	3,828,454
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาว					
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19.3	57,186,730	61,663,353	-	-
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย					
ที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี	30 จ)	-	-	22,500,000	-
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		1,726,427	928,932	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		13,253,458	3,784,246	683,651	2,197,334
รวมหนี้สินหมุนเวียน		2,577,224,353	1,010,052,451	2,344,173,019	694,206,031
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	19.2	10,599,556	-	10,599,556	-
เงินกู้ยืมระยะยาว	19.3	1,846,101,127	728,770,807	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	30 จ)	-	-	-	22,500,000
หุ้นกู้	19.4	2,995,173,493	2,044,875,000	2,995,173,493	2,044,875,000
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	20	6,075,757	5,682,756	6,075,757	5,682,756
ประมาณการหนี้สินการรื้อถอนสินทรัพย์		2,454,578	-	2,454,578	-
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		72,000	72,000	72,000	72,000
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		4,860,476,511	2,779,400,563	3,014,375,384	2,073,129,756
รวมหนี้สิน		7,437,700,864	3,789,453,014	5,358,548,403	2,767,335,787

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	
	บาท	บาท	บาท	บาท	
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)					
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น					
ทุนจดทะเบียน					
หุ้นสามัญจำนวน 2,359,500,000 หุ้น (พ.ศ. 2559 : 1,815,000,000 หุ้น)					
มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท	21	2,359,500,000	1,815,000,000	2,359,500,000	1,815,000,000
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว					
หุ้นสามัญจำนวน 1,815,000,000 หุ้น					
มูลค่าที่เรียกชำระหุ้นละ 1 บาท	21	1,815,000,000	1,815,000,000	1,815,000,000	1,815,000,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	21	727,554,273	727,554,273	727,554,273	727,554,273
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย	22	62,894,012	46,825,835	50,894,012	40,025,835
ยังไม่ได้จัดสรร		2,135,195,319	1,935,202,673	658,394,723	651,597,230
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		(122,052,836)	37,992,370	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่		4,618,590,768	4,562,575,151	3,251,843,008	3,234,177,338
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		162,151,409	22,843,574	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		4,780,742,177	4,585,418,725	3,251,843,008	3,234,177,338
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		12,218,443,041	8,374,871,739	8,610,391,411	6,001,513,125

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
รายได้จากการขาย	188,422,145	160,392,754	-	764,413
รายได้เงินอุดหนุนส่วนเพิ่มราคาซื้อไฟฟ้า	-	925,440	-	925,440
รายได้การบริหารจัดการ	40,581,506	260,409,056	67,865,420	274,435,912
ต้นทุนขายและบริการ	(177,237,832)	(149,513,136)	(84,233,186)	(73,775,306)
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	51,765,819	272,214,114	(16,367,766)	202,350,459
รายได้เงินปันผลรับ	41	41	451,500,080	441,950,080
รายได้อื่น	23	39,304,761	15,477,583	86,659,935
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(148,685,912)	(156,549,199)	(153,461,091)	(126,321,054)
ต้นทุนทางการเงิน	25	(112,497,729)	(59,935,251)	(148,751,520)
ส่วนแบ่งกำไรจากกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	13.1	586,956,733	575,922,977	-
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		416,843,713	647,130,265	219,579,638
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	26	(2,985,333)	(29,971,852)	(2,216,106)
กำไรสำหรับปี		413,858,380	617,158,413	217,363,532
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี				
รายการที่จะไม่จัดประเภทรายการใหม่ไปยังกำไรหรือ				
ขาดทุนในภายหลัง				
การวัดมูลค่าใหม่ของการระงับผลประโยชน์หลังออกจากงาน	20	(62,261)	-	(62,261)
ภาษีเงินได้ของรายการข้างต้น	17	12,452	-	12,452
รายการที่จะจัดประเภทรายการใหม่เป็นกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน		(160,062,057)	13,608,683	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		253,746,514	630,767,096	217,313,723
การแบ่งปันกำไรสำหรับปี				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		415,758,694	617,628,000	217,363,532
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		(1,900,314)	(469,587)	-
		413,858,380	617,158,413	217,363,532
การแบ่งปันกำไรเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		255,663,679	631,142,345	217,313,723
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		(1,917,165)	(375,249)	-
		253,746,514	630,767,096	217,313,723
กำไรต่อหุ้น	28			
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน		0.23	0.34	0.12

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

หมายเหตุ	งบการเงินรวม							
	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่				องค์ประกอบอื่นของ			
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและ เรียกชำระแล้ว		กำไรสะสม		การแปลงค่า งบการเงิน ของบริษัทใหญ่		รวม ส่วนได้เสียที่ ไม่มีอำนาจควบคุม	
			ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	สำรอง ตามกฎหมาย ยังไม่ได้จัดสรร				
บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	
ยอดยกมาต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559	1,815,000,000	727,554,273	-	1,473,294,160	24,478,025	4,040,326,458	2,791	4,040,329,249
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี								
จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	22	-	-	46,825,835	(46,825,835)	-	-	-
เงินปันผลจ่าย	29	-	-	-	(108,893,652)	-	-	(108,893,652)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี								
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี								
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยที่ลงทุนใหม่								
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	<u>1,815,000,000</u>	<u>727,554,273</u>	<u>46,825,835</u>	<u>1,935,202,673</u>	<u>37,992,370</u>	<u>4,562,575,151</u>	<u>22,843,574</u>	<u>4,585,418,725</u>
ยอดยกมาต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560	1,815,000,000	727,554,273	46,825,835	1,935,202,673	37,992,370	4,562,575,151	22,843,574	4,585,418,725
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี								
จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	22	-	-	16,068,177	(16,068,177)	-	-	-
เงินปันผลจ่าย	29	-	-	-	(199,648,062)	-	-	(199,648,062)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี								
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี								
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมลงทุนเพิ่มในบริษัทย่อย								
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	<u>1,815,000,000</u>	<u>727,554,273</u>	<u>62,894,012</u>	<u>2,135,195,319</u>	<u>(122,052,836)</u>	<u>4,618,590,768</u>	<u>162,151,409</u>	<u>4,780,742,177</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

หมายเหตุ	งบการเงินเฉพาะกิจการ					รวม
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและ เรียกชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		รวม	
			จัดสรรแล้ว สำรอง ตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร		
ยอดยกมาต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559	1,815,000,000	727,554,273	-	325,390,862		2,867,945,135
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	22	-	-	40,025,835	(40,025,835)	-
เงินปันผลจ่าย	29	-	-	-	(108,893,646)	(108,893,646)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	475,125,849	475,125,849
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	<u>1,815,000,000</u>	<u>727,554,273</u>	<u>40,025,835</u>	<u>651,597,230</u>		<u>3,234,177,338</u>
ยอดยกมาต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560	1,815,000,000	727,554,273	40,025,835	651,597,230		3,234,177,338
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	22	-	-	10,868,177	(10,868,177)	-
เงินปันผลจ่าย	29	-	-	-	(199,648,053)	(199,648,053)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	217,313,723	217,313,723
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	<u>1,815,000,000</u>	<u>727,554,273</u>	<u>50,894,012</u>	<u>658,394,723</u>		<u>3,251,843,008</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนภาษีเงินได้	416,843,713	647,130,265	219,579,638	505,021,996
รายการปรับปรุง				
ค่าเสื่อมราคา	15	81,404,797	68,381,062	20,405,088
ค่าตัดจำหน่าย	16	837,843	400,586	484,530
ส่วนแบ่งกำไรจากกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	13.1	(586,956,733)	(575,922,977)	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	20	3,895,076	1,625,771	3,895,076
ขาดทุน(กำไร)จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง		(3,252,884)	47,273	129,916,369
ขาดทุน(กำไร)จากการวัดมูลค่าธุรกรรมของเงินลงทุนชั่วคราว	9	675,160	(566,482)	675,160
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์	23	(8,649,867)	(1,344,553)	(8,649,867)
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	16	-	1,676,666	-
ขาดทุนจากการจำหน่าย/ตัดจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		3,163,848	-	3,163,848
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายภาษีหัก ณ ที่จ่าย		494,059	-	76,204
เงินปันผลรับ	30 ก)	(41)	(41)	(451,500,080)
ดอกเบี้ยรับ	23	(18,911,219)	(11,152,936)	(69,962,781)
ต้นทุนทางการเงิน	25	112,497,729	59,935,251	148,751,520
		2,041,481	190,209,885	(3,165,295)
การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนหมุนเวียน				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น		204,693,313	(222,888,682)	220,843,324
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอขอคืน		(16,584,036)	(18,304,761)	742,014
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์		(81,781,462)	-	(81,781,462)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		(3,356,254)	6,799,862	(177,290)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		(3,939,919)	2,295,576	(2,058,971)
เจ้าหนี้อื่น		(207,140,087)	1,910,792	(16,799,755)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		9,469,212	822,012	(1,513,683)
จ่ายชำระผลประโยชน์		(3,564,336)	-	(3,564,336)
เงินสด(ใช้ไป)ใน)ได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน		(100,162,088)	(39,155,316)	112,524,546
เพิ่ม รับภาษีเงินได้		1,848,081	-	1,723,967
หัก จ่ายภาษีเงินได้		(8,794,601)	(1,741,008)	(8,780,499)
เงินสดสุทธิ(ใช้ไป)ใน)ได้มาจากกิจกรรมการดำเนินงาน		(107,108,608)	(40,896,324)	105,468,014

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	
	บาท	บาท	บาท	บาท	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน					
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อบริษัทย่อยสุทธิจากเงินสดที่ได้มา	13.2	(4,097,762,928)	(115,807,467)	(1,073,275,386)	(614,575,150)
จ่ายค่าหุ้นค้างชำระ	18	(179,635,000)	-	(179,635,000)	-
เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้ลดลง(เพิ่มขึ้น)		(40,650,522)	146,039,851	(8,860,152)	158,632,565
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนชั่วคราว	9	(2,317,233,343)	(2,006,607,505)	(2,317,233,343)	(2,006,607,505)
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนชั่วคราว		3,996,101,228	810,359,298	3,996,101,228	810,359,298
เงินสดรับคืนเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บุคคลอื่น		6,958,730	-	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย	30 ค)	-	-	(2,450,286,600)	(710,757,523)
เงินสดรับคืนเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย	30 ค)	-	-	502,963,001	33,574,789
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	30 ง)	-	-	(1,822,252,003)	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บุคคลอื่น		-	(153,979)	-	(153,979)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		(1,718,824,863)	(925,067,604)	(28,755,657)	(856,440)
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์		8,763,416	-	8,748,354	-
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		(17,749,262)	(11,765,856)	(2,058,379)	(2,621,830)
รับดอกเบี้ย		9,420,715	10,356,670	14,089,685	9,977,032
รับเงินปันผล		411,250,074	358,750,066	415,700,073	358,750,066
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		(3,939,361,755)	(1,733,896,526)	(2,944,754,179)	(1,964,278,677)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน					
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินสุทธิจาก					
ค่าธรรมเนียมทางการเงิน	19.1	2,227,500,000	866,049,280	2,227,500,000	866,049,280
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	19.1	(490,000,000)	(536,131,039)	(490,000,000)	(383,181,150)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน		-	-	-	45,000,000
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน		-	-	-	(22,500,000)
จ่ายคืนหนี้สินตามสัญญาทางการเงิน		(4,404,112)	(4,775,304)	(4,404,112)	(4,775,304)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาวสุทธิจากค่าธรรมเนียมทางการเงิน		1,234,816,926	559,560,573	-	-
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	19.3	(120,358,694)	(371,007,982)	-	(154,000,000)
เงินสดรับจากการออกหุ้นกู้	19.4	947,862,500	2,044,875,000	947,862,500	2,044,875,000
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมลงทุนเพิ่มในบริษัทย่อย		141,225,000	3,134	-	-
จ่ายเงินปันผล		(199,614,803)	(108,836,968)	(199,614,794)	(108,836,969)
ดอกเบี้ยจ่ายและค่าธรรมเนียมทางการเงิน		(171,997,193)	(48,895,706)	(107,040,411)	(5,389,101)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน		3,565,029,624	2,400,840,988	2,374,303,183	2,277,241,756
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ		(481,440,739)	626,048,138	(464,982,982)	255,861,899
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี		977,037,378	337,425,538	497,007,854	241,190,936
กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน		7,127,778	(44,981)	(1,838)	(44,981)
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน		(77,972,111)	13,608,683	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี		424,752,306	977,037,378	32,023,034	497,007,854
รายการที่ไม่ใช่เงินสด					
รายการที่ไม่ใช่เงินสดที่มีสาระสำคัญมีดังนี้					
การลงทุนในบริษัทย่อยโดยยังมิได้ชำระเงิน		-	179,635,000	50,249,985	179,635,000
ค่าก่อสร้างโรงไฟฟ้าและซื้ออุปกรณ์ที่ยังไม่ได้ชำระเงิน		194,559,625	2,071,679	62,498	572,257
ค่าหุ้นค้างรับจากบริษัทย่อย		-	-	174,499,985	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

1 ข้อมูลทั่วไป

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) เป็นบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นในประเทศไทย และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยมีบริษัท พี.เอ็ม.เอ็นเนอร์จี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยเป็นบริษัทใหญ่ (“บริษัทใหญ่”) มีที่อยู่ตามที่ได้จดทะเบียนไว้ดังนี้

เลขที่ 725 อาคารเมโทร โพลิส ชั้น 19 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานข้อมูล จึงรวมเรียกบริษัท บริษัทย่อยและกิจการที่ควบคุมร่วมกัน “กลุ่มกิจการ”

การประกอบธุรกิจของกลุ่มกิจการคือ การผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานชีวมวลให้แก่ภาครัฐและเอกชน

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

2 นโยบายการบัญชี

นโยบายการบัญชีที่สำคัญซึ่งใช้ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการมีดังต่อไปนี้

2.1 เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นเงินลงทุนเพื่อค้าซึ่งใช้มูลค่ายุติธรรมตามที่อธิบายในนโยบายการบัญชี

การจัดทำงบการเงินให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย กำหนดให้ใช้ประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ และการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารซึ่งจัดทำขึ้นตามกระบวนการในการนำนโยบายการบัญชีของกลุ่มกิจการไปถือปฏิบัติและต้องเปิดเผยเรื่องการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร หรือความซับซ้อน หรือเกี่ยวกับข้อสมมติฐานและประมาณการที่มีนัยสำคัญต่องบการเงินรวม ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่ 4

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการฉบับภาษาอังกฤษจัดทำขึ้นจากงบการเงินตามกฎหมายที่เป็นภาษาไทยในกรณีที่มีความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกันให้ใช้งบการเงินตามกฎหมายฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่ และมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการปรับปรุง และการตีความมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการปรับปรุง และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ซึ่งมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 และเกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อกลุ่มกิจการอย่างมีสาระสำคัญมีดังต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และการร่วมค้า
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การร่วมกิจการ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559) ได้มีการแก้ไขโดยให้ทางเลือกเพิ่มในการบันทึกเงินลงทุน ในบริษัทย่อย การร่วมค้า หรือบริษัทร่วม ในงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยใช้วิธีส่วนได้เสียตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559) เพิ่มเติมจากเดิมที่ใช้วิธีราคาทุน หรือวิธีมูลค่ายุติธรรม (เมื่อมีการประกาศใช้) ทั้งนี้การเลือกใช้นโยบายบัญชีสำหรับเงินลงทุนแต่ละประเภท (บริษัทย่อย การร่วมค้า หรือบริษัทร่วม) เป็นอิสระจากกัน โดยหากกิจการเลือกที่จะเปลี่ยนมาใช้วิธีส่วนได้เสียจะต้องทำโดยปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง มาตรฐานดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่องบการเงินของกลุ่มกิจการ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559) มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ ให้ทางเลือกเพิ่มสำหรับกิจการ ที่ไม่ใช่กิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุนที่มีส่วนได้เสียในบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าที่เป็นกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุน โดยในการบันทึกบัญชีโดยใช้วิธีส่วนได้เสียในเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าที่เป็นกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุนนั้น จะมีทางเลือกในการที่จะยังคงการวัดมูลค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อยของบริษัทร่วมหรือการร่วมค้านั้นๆ ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมตามที่บริษัทร่วมหรือการร่วมค้านั้นๆ ใช้อยู่ เพิ่มเติมจากเดิมที่ต้องถอดการวัดมูลค่ายุติธรรมออกและแทนด้วยการจัดทำงบการเงินรวมของบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าที่เป็นกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุน มาตรฐานดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่องบการเงินของกลุ่มกิจการ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2559) ได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยให้มีการสันนิษฐานว่าการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยการอ้างอิงจากรายได้นั้นไม่เหมาะสม ข้อสันนิษฐานนี้อาจนำไปหากเข้าข้อหนึ่งข้อใดต่อไปนี้ คือสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้ถูกแสดงเหมือนเป็นตัววัดของรายได้ (นั่นคือรายได้เป็นปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดของมูลค่าที่จะได้รับจากสินทรัพย์) หรือสามารถแสดงได้ว่ารายได้และการใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ได้จากสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมาก มาตรฐานดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่องบการเงินของกลุ่มกิจการ

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559) ได้กำหนดให้มีความชัดเจนมากขึ้นสำหรับ 1) การซื้อส่วนได้เสียในการดำเนินงานร่วมกันที่กิจกรรมของการดำเนินงานร่วมกันนั้นประกอบกันขึ้นเป็นธุรกิจ ให้ผู้ซื้อนำหลักการบัญชีของการรวมธุรกิจมาถือปฏิบัติ และ 2) ในกรณีที่ผู้ร่วมดำเนินงานมีการซื้อส่วนได้เสียในการดำเนินงานร่วมกันเพิ่มขึ้นนั้น ส่วนได้เสียเดิมที่มีอยู่ในการดำเนินงานร่วมกันจะไม่ถูกวัดมูลค่าใหม่ หากผู้ร่วมดำเนินงานยังคงมีการควบคุมร่วมอยู่ มาตรฐานดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่องบการเงินของกลุ่มกิจการ

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่ และมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการปรับปรุง และการตีความมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

2.2.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่มีการปรับปรุงใหม่ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2561 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญและเกี่ยวข้องกับกลุ่มกิจการ กลุ่มกิจการ ไม่ได้นำมามาตรฐานที่ปรับปรุงใหม่ดังกล่าวมาถือปฏิบัติก่อนวันบังคับใช้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง งบกระแสเงินสด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง ภาษีเงินได้
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2560) ได้มีการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินของกิจการที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมจัดหาเงินทั้งที่เป็นรายการที่เป็นเงินสดและรายการที่ไม่ใช่เงินสด

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560) ได้มีการอธิบายให้ชัดเจนในเรื่องวิธีการบัญชีสำหรับภาษีเงินได้รอตัดบัญชีกรณีมีสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมที่มีจำนวนต่ำกว่ามูลค่าฐานภาษีของสินทรัพย์ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- กรณีสินทรัพย์ที่วัดมูลค่ายุติธรรมมีมูลค่าต่ำกว่าฐานภาษีของสินทรัพย์นั้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน จะถือว่า มีผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีเกิดขึ้น
- ในการประมาณการกำไรทางภาษีในอนาคต กิจการสามารถสันนิษฐานว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ในมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีได้
- ในกรณีที่กฎหมายภาษีอากรมีข้อกำหนดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของกำไรทางภาษี ที่สามารถใช้ประโยชน์สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีได้เฉพาะในประเภทที่กำหนด การพิจารณาการจะได้ใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจะต้องนำไปประเมินรวมกันกับสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เป็นประเภทเดียวกันเท่านั้น
- ในการประมาณกำไรทางภาษีในอนาคตจะไม่รวมจำนวนที่ใช้หักภาษีที่เกิดจากการกลับรายการของผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีนั้น

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2560) ได้มีการอธิบายให้ชัดเจนว่าการเปิดเผยตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับส่วนได้เสียที่ถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขายตามขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2560) ยกเว้นการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินโดยสรุป

ผู้บริหารของกิจการได้ประเมินและพิจารณาว่ามาตรฐานที่ปรับปรุงใหม่ดังกล่าวข้างต้นจะไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มกิจการ ยกเว้นเรื่องการเปิดเผยข้อมูล

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.3 นโยบายการบัญชีใหม่

นโยบายการบัญชีสำหรับอนุพันธ์ที่เป็นเครื่องมือทางการเงิน

บริษัทได้ใช้เครื่องมือทางการเงิน เพื่อลดความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย โดยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนที่จะใช้ในการรับชำระหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วย สัญญาแลกเปลี่ยน และสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ซึ่งบันทึกในงบการเงิน ณ วันที่ตามสัญญา รายการซื้อขายเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นลูกหนี้และเจ้าหนี้โดยใช้อัตราปิดเฉลี่ย รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้สัญญาแลกเปลี่ยนบันทึก ณ วันที่ตามสัญญา โดยใช้อัตราปิดเฉลี่ย และปรับมูลค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ สิ้นรอบระยะเวลาที่รายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศรับรู้ในงบกำไรขาดทุน ดอกเบี้ยรับหรือจ่ายที่เกิดขึ้นในการทำสัญญาจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์คงค้าง

2.4 บัญชีกลุ่มกิจการ - เงินลงทุนในบริษัทย่อย และส่วนได้เสียในการร่วมค้า

(1) บริษัทย่อย

บริษัทย่อยหมายถึงกิจการ (ซึ่งรวมถึงกิจการเฉพาะกิจ) ที่กลุ่มกิจการควบคุม กลุ่มกิจการควบคุมกิจการเมื่อกลุ่มกิจการมีการเปิดรับหรือมีสิทธิในผลตอบแทนผันแปรจากการเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้รับการลงทุนและมีความสามารถทำให้เกิดผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการใช้อำนาจเหนือผู้ที่ได้รับการควบคุม กลุ่มกิจการรวมงบการเงินของบริษัทย่อยไว้ในงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่กลุ่มกิจการมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อย กลุ่มกิจการจะไม่นำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมไว้ในงบการเงินรวม นับจากวันที่กลุ่มกิจการสูญเสียอำนาจควบคุม

กลุ่มกิจการบันทึกบัญชีการรวมธุรกิจโดยถือปฏิบัติตามวิธีซื้อ สิ่งตอบแทนที่โอนให้สำหรับการซื้อบริษัทย่อย ประกอบด้วย มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ผู้ซื้อโอนให้และหนี้สินที่ก่อขึ้นเพื่อจ่ายชำระให้แก่เจ้าของเดิมของผู้ถูกซื้อและส่วนได้เสียในส่วนของผู้ถือหุ้นที่ออกโดยกลุ่มกิจการ สิ่งตอบแทนที่โอนให้รวมถึงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ หรือหนี้สินที่ผู้ซื้อคาดว่าจะต้องจ่ายชำระตามข้อตกลง ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น มูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่รับมาจากการรวมธุรกิจจะวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อ ในการรวมธุรกิจแต่ละครั้ง กลุ่มกิจการวัดมูลค่าของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อด้วยมูลค่ายุติธรรม หรือ มูลค่าของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

ส่วนเกินของมูลค่าสิ่งตอบแทนที่โอนให้ มูลค่าส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อ และมูลค่ายุติธรรม ณ วันซื้อธุรกิจของส่วนได้เสียในส่วนของผู้ถือหุ้นของผู้ถูกซื้อที่ผู้ซื้อถืออยู่ก่อนการรวมธุรกิจ ที่มากกว่ามูลค่ายุติธรรมสุทธิ ณ วันที่ซื้อของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ที่ได้มา ต้องรับรู้เป็นค่าความนิยม หากมูลค่าของมูลค่าสิ่งตอบแทนที่โอนให้ มูลค่าส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อ และมูลค่ายุติธรรม ณ วันซื้อธุรกิจของส่วนได้เสียในส่วนของผู้ถือหุ้นของผู้ถูกซื้อที่ผู้ซื้อถืออยู่ก่อนการรวมธุรกิจ น้อยกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยที่ได้มาเนื่องจากการซื้อในราคาต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรม จะรับรู้ส่วนต่างโดยตรงไปยังกำไรขาดทุน

กิจการจะตัดรายการบัญชีระหว่างกัน ยอดคงเหลือ และกำไรที่ยังไม่ได้เกิดขึ้นจริงระหว่างกัน ในกลุ่มกิจการ ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงก็จะตัดรายการในทำนองเดียวกัน เว้นแต่รายการนั้นมีหลักฐานว่าสินทรัพย์ที่โอนระหว่างกันเกิดการด้อยค่า นโยบายการบัญชีของบริษัทย่อยได้ถูกปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบัญชีของกลุ่มกิจการ

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.4 บัญชีกลุ่มกิจการ - เงินลงทุนในบริษัทย่อย และส่วนได้เสียในการร่วมค้า (ต่อ)

(1) บริษัทย่อย (ต่อ)

ในงบการเงินเฉพาะกิจการ เงินลงทุนในบริษัทย่อยจะบันทึกบัญชีด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า ต้นทุนจะมีการปรับเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงสิ่งตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่าย ต้นทุนนั้นจะรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการได้มาของเงินลงทุนนี้

(2) รายการและส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

กลุ่มกิจการปฏิบัติต่อรายการกับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมเช่นเดียวกันกับส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นกลุ่มกิจการ สำหรับการซื้อส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนที่จ่ายให้และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของหุ้นที่ซื้อมาในบริษัทย่อยจะถูกบันทึกในส่วนของผู้ถือหุ้น และกำไรหรือขาดทุนจากการขายในส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมจะถูกบันทึกในส่วนของผู้ถือหุ้น

(3) การร่วมการงาน

เงินลงทุนในการร่วมการงานจะถูกจัดประเภทเป็นการดำเนินงานร่วมกัน หรือการร่วมค้า โดยขึ้นอยู่กับสิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาของผู้ลงทุนแต่ละราย กลุ่มกิจการได้ประเมินลักษณะของการร่วมการงานที่มีและพิจารณาว่าเป็น การร่วมค้า ซึ่งการร่วมค้ารับรู้เงินลงทุน โดยใช้วิธีส่วนได้เสีย

รายชื่อของกิจการร่วมค้าหลักได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 13.1

(4) งบการเงินเฉพาะกิจการ

ในงบการเงินเฉพาะกิจการ เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และการร่วมค้า จะบันทึกบัญชีด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า ต้นทุนจะมีการปรับเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงสิ่งตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่าย ต้นทุนจะรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องจากการได้มาของเงินลงทุนนี้

2.5 การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ

(ก) สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานและสกุลเงินที่ใช้นำเสนองบการเงิน

รายการที่รวมในงบการเงินของแต่ละบริษัทในกลุ่มกิจการถูกวัดมูลค่าโดยใช้สกุลเงินของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจหลักที่บริษัทดำเนินงานอยู่ (สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน) งบการเงินรวมแสดงในสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานและสกุลเงินที่ใช้นำเสนองบการเงินของบริษัท

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.5 การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ (ต่อ)

(ข) รายการและยอดคงเหลือ

รายการที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ หรือวันที่ตราหกรายการนั้นถูกวัดมูลค่าใหม่ รายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกิดจากการรับหรือจ่ายชำระที่เป็นเงินตราต่างประเทศ และที่เกิดจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นเงินตราต่างประเทศด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปี ได้บันทึกไว้ในกำไรหรือขาดทุน

เมื่อมีการรับรู้รายการกำไรหรือขาดทุนของรายการที่ไม่เป็นตัวเงินไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น องค์ประกอบของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดของกำไรหรือขาดทุนนั้นจะรับรู้ไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นด้วย ในทางตรงข้ามการรับรู้กำไรหรือขาดทุนของรายการที่ไม่เป็นตัวเงินไว้ในกำไรหรือขาดทุน องค์ประกอบของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดของกำไรหรือขาดทุนนั้นจะรับรู้ไว้ในกำไรขาดทุนด้วย

(ค) กลุ่มกิจการ

การแปลงค่าผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัทในกลุ่มกิจการ (ที่มีใช้สกุลเงินของเศรษฐกิจที่มีภาวะเงินเฟ้อรุนแรง) ซึ่งมีสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานแตกต่างจากสกุลเงินที่ใช้นำเสนองบการเงิน ได้ถูกแปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้นำเสนอ งบการเงินดังนี้

- สินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินแต่ละงวดแปลงค่าด้วยอัตราปิด ณ วันที่ของแต่ละงบแสดงฐานะการเงินนั้น
- รายได้และค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกำไรขาดทุนแปลงค่าด้วยอัตราถัวเฉลี่ย และ
- ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมดรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ค่าความนิยมและการปรับมูลค่ายุติธรรมที่เกิดจากการซื้อหน่วยงานในต่างประเทศถือเป็นสินทรัพย์และหนี้สินของหน่วยงาน ในต่างประเทศนั้นและแปลงค่าด้วยอัตราปิด

2.6 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

ในงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะบริษัท เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดรวมถึงเงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เงินลงทุนระยะสั้นอื่นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งมีอายุไม่เกินสามเดือนนับจากวันที่ได้มา และเงินเบิกเกินบัญชี จะแสดงไว้ในส่วนของหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ

2.7 เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้ หมายถึง เงินฝากธนาคารทุกประเภทซึ่งมีเงื่อนไขการใช้จ่ายและขั้นตอนการเบิกถอน สำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะตามข้อกำหนดของสัญญาบริหารการเงิน และสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงินที่ให้การสนับสนุนสินเชื่อแก่ กลุ่มกิจการ

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.8 เงินลงทุน

กลุ่มกิจการจัดประเภทเงินลงทุนที่นอกเหนือจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย และการร่วมค้า เป็น 3 ประเภท คือ (1) เงินลงทุนเพื่อค้า (2) เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด และ (3) เงินลงทุนทั่วไป การจัดประเภทขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายขณะลงทุน ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้กำหนดการจัดประเภทที่เหมาะสมสำหรับเงินลงทุน ณ เวลาลงทุนและทบทวนการจัดประเภทเป็นระยะ

- (1) เงินลงทุนเพื่อค้า คือ เงินลงทุนเพื่อจุดมุ่งหมายหลักในการหากำไรจากการเปลี่ยนแปลงราคาในช่วงเวลาสั้นไม่เกิน 3 เดือน นับแต่เวลาที่ลงทุน และแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียน
- (2) เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด คือ เงินลงทุนที่มีกำหนดเวลาและผู้บริหารตั้งใจแน่วแน่และมีความสามารถถือไว้จนครบกำหนด ได้แสดงรวมไว้ในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เว้นแต่จะครบกำหนดภายใน 12 เดือนนับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานก็จะแสดงไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียน
- (3) เงินลงทุนทั่วไป คือ เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

เงินลงทุนทั้ง 3 ประเภทรับรู้มูลค่าเริ่มแรกด้วยราคาทุน ซึ่งหมายถึงมูลค่าธุรกรรมของสิ่งตอบแทนที่ให้ไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินลงทุนนั้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการทำการ

เงินลงทุนเพื่อค้าวัดมูลค่าในเวลาต่อมาด้วยมูลค่ายุติธรรม มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนวัดตามราคาเสนอซื้อที่อ้างอิงจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันทำการสุดท้ายของวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน โดยอ้างอิงราคาเสนอซื้อล่าสุดจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รายการกำไรและขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงของเงินลงทุนเพื่อค้ารับรู้ในงบกำไรขาดทุน

เงินลงทุนที่จะถือไว้จนครบกำหนดวัดมูลค่าภายหลังการได้มาด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่ายตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง หักด้วยค่าเผื่อการด้อยค่า

เงินลงทุนทั่วไป แสดงด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

บริษัทจะทดสอบค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าเงินลงทุนนั้นอาจมีค่าเผื่อการด้อยค่าเกิดขึ้น หากราคาคาตามบัญชีของเงินลงทุนสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน กิจการจะบันทึกรายการขาดทุนจากค่าเผื่อการด้อยค่ารวมไว้ในงบกำไรขาดทุน

ในการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายเมื่อเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุนนั้นจะบันทึกรวมอยู่ในกำไรหรือขาดทุน กรณีที่จำหน่ายเงินลงทุนที่ถือไว้ในตราสารหนี้หรือตราสารทุนชนิดเดียวกันออกไปบางส่วน ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนที่จำหน่ายจะกำหนดโดยใช้วิธีถ่วงน้ำหนักด้วยราคาตามบัญชีจากจำนวนทั้งหมดที่ถือไว้

2.9 ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้ารับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามใบแจ้งหนี้ และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลืออยู่หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งประมาณจากการสอบทานยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญหมายถึงผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของลูกหนี้การค้าเปรียบเทียบกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้การค้า หนี้สูญที่เกิดขึ้นจะรับรู้ไว้ในกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.10 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

อสังหาริมทรัพย์ที่ถือครองโดยกลุ่มกิจการเพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่า หรือจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของสินทรัพย์หรือทั้งสองอย่าง และไม่ได้มีไว้ใช้งาน โดยกิจการในกลุ่มกิจการ จะถูกจัดประเภทเป็น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ระหว่างก่อสร้างหรือพัฒนาเพื่อเป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในอนาคต

การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนด้วยวิธีราคาทุน รวมถึงต้นทุนในการทำการขายและต้นทุนการกู้ยืม ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของการได้มา การก่อสร้างหรือผลิตอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนนั้นจะรวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ต้นทุนการกู้ยืมจะถูกรวมในขณะที่การซื้อหรือการก่อสร้างและจะหยุดพักทันทีเมื่อสินทรัพย์นั้นก่อสร้างเสร็จอย่างมีนัยสำคัญ หรือระหว่างที่การดำเนินการพัฒนาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขหยุดชะงักลง

หลังจากการรับรู้เมื่อเริ่มแรก อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนจะบันทึกด้วยวิธีราคาทุน หักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อผลขาดทุนจากการด้อยค่า

ที่ดินไม่มีการหักค่าเสื่อมราคา

การรวมรายจ่ายในภายหลังเข้าเป็นมูลค่าบัญชีของสินทรัพย์จะกระทำก็ต่อเมื่อมีความเป็นไปได้ก่อนข้างหน้าที่กลุ่มกิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตในรายจ่ายนั้น และต้นทุนสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาทั้งหมดจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นส่วนของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน จะตัดมูลค่าตามบัญชีของส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลงออก

2.11 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แสดงในราคาทุนเดิมหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ต้นทุนเริ่มแรกจะรวมต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินทรัพย์นั้น

ต้นทุนที่เกิดขึ้นภายหลังจะรวมอยู่ในมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือรับรู้แยกเป็นอีกสินทรัพย์หนึ่งตามความเหมาะสม เมื่อต้นทุนนั้นเกิดขึ้นและคาดว่าจะให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่บริษัทและต้นทุนดังกล่าวสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ และจะตัดมูลค่าตามบัญชีของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลงออก สำหรับค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอื่น ๆ บริษัทจะรับรู้ต้นทุนดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น

ที่ดินไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์อื่นคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง เพื่อลดราคาทุนแต่ละชนิดตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่ประมาณการไว้ของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

ส่วนปรับปรุงที่ดิน	25 ปี
โรงไฟฟ้า	5, 25 ปี
อาคารและสำนักงาน	25 ปี
เครื่องมือและอุปกรณ์	5 ปี
เครื่องตกแต่ง และเครื่องใช้สำนักงาน	3, 5 ปี
ยานพาหนะ	5 ปี

ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ได้มีการทบทวนและปรับปรุงมูลค่าคงเหลือและอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ให้เหมาะสม

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.11 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ในกรณีที่มูลค่าตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน มูลค่าตามบัญชีจะถูกปรับลดให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนทันที (ดูหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.13)

ผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยเปรียบเทียบจากสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ และจะรับรู้บัญชีผลกำไรหรือขาดทุนอื่นสุทธิในกำไรหรือขาดทุน

2.12 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

2.12.1 โปรแกรมคอมพิวเตอร์

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้มาจากการซื้อบันทึกเป็นสินทรัพย์ด้วยราคาซื้อและต้นทุนอื่นที่ทำให้โปรแกรมสามารถใช้งานได้ บริษัทตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์ 5 ปี

2.12.2 สิทธิในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

สิทธิในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ประกอบด้วย สัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (โครงการผลิตไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงชีวมวล) ที่กลุ่มกิจการทำการทำกับกรไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ประเภทติดตั้งบนพื้นดินตามที่ได้รับอนุญาตจำหน่ายไฟฟ้าที่ออกโดยกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม ประเทศญี่ปุ่น (METI Certificate) ซึ่งกลุ่มกิจการได้กรรมสิทธิ์ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าดังกล่าวมาจากการซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย สิทธิในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าดังกล่าวตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงเป็นระยะเวลา 15 ปี 4 เดือน และ 20 ปีตามอายุของสัญญาตามลำดับ โดยจะเริ่มตัดจำหน่ายเมื่อกิจการได้เริ่มดำเนินการจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ได้

2.12.3 สิทธิการใช้ที่ดิน

ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนพื้นดินสำหรับหน่วยงานราชการและสหกรณ์ภาคการเกษตรซึ่งเป็นสัญญาร่วมกันระหว่างบริษัทย่อยแห่งหนึ่งและสหกรณ์แห่งหนึ่งในประเทศไทย บริษัทย่อยได้ทำข้อตกลงในการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่สหกรณ์ภาคการเกษตรเมื่อครบอายุสัญญาซื้อขายไฟฟ้าของโครงการดังกล่าว แต่กลุ่มกิจการยังคงไว้ซึ่งสิทธิในการใช้ที่ดินดังกล่าวตลอดอายุสัญญา ดังนั้นจึงบันทึกที่ดินดังกล่าวเป็นสิทธิการใช้ที่ดินกลุ่มกิจการตัดจำหน่ายสิทธิการใช้ที่ดินโดยวิธีเส้นตรงเป็นระยะเวลา 25 ปี ตามอายุของสัญญา

2.13 การด้อยค่าของสินทรัพย์

สินทรัพย์อื่นที่มีการตัดจำหน่ายจะมีการทบทวนการด้อยค่า เมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์บ่งชี้ว่าราคาตามบัญชีอาจสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้เมื่อราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งหมายถึงจำนวนที่สูงกว่าระหว่างมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายเทียบกับมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์จะถูกจัดเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดที่สามารถแยกออกมาได้ เพื่อวัตถุประสงค์ของการประเมินการด้อยค่า สินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินนอกเหนือจากค่าความนิยมซึ่งรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าไปแล้ว จะถูกประเมินความเป็นไปได้ที่จะกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.14 สัญญาเช่าระยะยาว - กรณีที่กลุ่มกิจการเป็นผู้เช่า

สัญญาเช่าระยะยาวเพื่อเช่าสินทรัพย์ซึ่งผู้ให้เช่าเป็นผู้รับความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเป็นส่วนใหญ่ สัญญาเช่านั้นถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน เงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดังกล่าว (สุทธิจากสิ่งตอบแทนจูงใจที่ได้รับจากผู้ให้เช่า) จะบันทึกในกำไรหรือขาดทุนโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่านั้น

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ซึ่งผู้เช่าเป็นผู้รับความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน ซึ่งจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่า หรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายดังกล่าวจะปันส่วนระหว่างหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงินเพื่อให้ได้อัตราคอกเบี้ยคงที่ต่อหนี้สินคงค้างอยู่ โดยพิจารณาแยกแต่ละสัญญา การผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนคอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่าเพื่อให้อัตราคอกเบี้ยแต่ละงวดเป็นอัตราคงที่สำหรับยอดคงเหลือของหนี้สินที่เหลืออยู่ สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่าหรืออายุของสัญญาเช่าแล้วแต่ระยะเวลาใดจะน้อยกว่า

2.15 เงินกู้ยืม

เงินกู้ยืมรับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหักด้วยต้นทุนการจัดทำรายการที่เกิดขึ้นเงินกู้ยืมวัดมูลค่าในเวลาต่อมาด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่ายตามวิธีอัตราคอกเบี้ยที่แท้จริง ผลต่างระหว่างเงินที่ได้รับ (หักด้วยต้นทุนการจัดทำรายการที่เกิดขึ้น) เมื่อเทียบกับมูลค่าที่จ่ายคืนเพื่อชำระหนี้จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนตลอดช่วงเวลาการกู้ยืม

ค่าธรรมเนียมที่จ่ายไปเพื่อให้ได้เงินกู้มาจะรับรู้เป็นต้นทุนการจัดทำรายการเงินกู้ในกรณีที่มีความเป็นไปได้ที่จะใช้เงินกู้บางส่วนหรือทั้งหมด ในกรณีนี้ค่าธรรมเนียมจะรอการรับรู้จนกระทั่งมีการถอนเงิน หากไม่มีหลักฐานที่มีความเป็นไปได้ที่จะใช้เงินบางส่วนหรือทั้งหมด ค่าธรรมเนียมจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าสำหรับการให้บริการสภาพคล่องและจะตัดจำหน่ายตามระยะเวลาของวงเงินกู้ที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินกู้ยืมจัดประเภทเป็นหนี้สินหมุนเวียนเมื่อกลุ่มกิจการไม่มีสิทธิอันปราศจากเงื่อนไขให้เลื่อนชำระหนี้ออกไปอีกเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 12 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

2.16 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขต้องนำมาเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์นั้น โดยสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขคือสินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลานานในการเตรียมสินทรัพย์นั้นให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย การรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ต้องสิ้นสุดลงเมื่อการดำเนินการส่วนใหญ่ ที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายได้เสร็จสิ้นลงหรือระหว่างที่การดำเนินการพัฒนาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขหยุดชะงักลง

รายได้จากการลงทุนที่เกิดจากการนำเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยเฉพาะ ที่ยังไม่ได้นำไปเป็นรายจ่ายของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขไปลงทุนเป็นการชั่วคราวก่อน ต้องนำมาหักจากต้นทุนการกู้ยืมที่สามารถตั้งขึ้นเป็นต้นทุนของสินทรัพย์

ต้นทุนการกู้ยืมอื่น ๆ ต้องถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.17 ภาษีเงินได้งวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับงวดประกอบด้วย ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ภาษีเงินได้จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ยกเว้นส่วนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับรายการที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือรายการที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น ในกรณีนี้ ภาษีเงินได้ต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นตามลำดับ

ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันคำนวณจากอัตราภาษีตามกฎหมายภาษีที่มีผลบังคับใช้อยู่ หรือที่คาดได้ค่อนข้างแน่ว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในสิ้นรอบระยะเวลาที่รายงานในประเทศที่บริษัทและบริษัทย่อย ดำเนินงานอยู่และเกิดรายได้เพื่อเสียภาษี ผู้บริหารจะประเมินสถานะของการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเป็นงวดๆ ในกรณีที่มีสถานการณ์ที่การนำกฎหมายภาษี ไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความคิดเห็น จะตั้งประมาณการค่าใช้จ่ายภาษีที่เหมาะสมจากจำนวนที่คาดว่าจะต้องจ่ายชำระภาษีแก่หน่วยงานจัดเก็บ

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีรับรู้ตามวิธีหนี้สิน เมื่อเกิดผลต่างชั่วคราวระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สิน และราคาตามบัญชีที่แสดงอยู่ในงบการเงิน

อย่างไรก็ตามกลุ่มกิจการจะไม่รับรู้ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกิดจากการรับรู้เริ่มแรกของรายการสินทรัพย์หรือรายการหนี้สินที่เกิดจากรายการที่ไม่ใช่การรวมธุรกิจ และ ณ วันที่เกิดรายการ รายการนั้น ไม่มีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนทั้งทางบัญชีหรือทางภาษี ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีคำนวณจากอัตราภาษี (และกฎหมายภาษีอากร) ที่มีผลบังคับใช้อยู่ หรือ ที่คาดได้ค่อนข้างแน่ว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในสิ้นรอบระยะเวลาที่รายงาน และคาดว่าอัตราภาษีดังกล่าวจะนำไปใช้เมื่อสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีได้มีการจ่ายชำระ

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจะรับรู้หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากลุ่มกิจการจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะนำจำนวนผลต่างชั่วคราวนั้นมาใช้ประโยชน์ กลุ่มกิจการได้ตั้งภาษีเงินได้รอตัดบัญชีของผลต่างชั่วคราวของเงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และส่วนได้เสียในการร่วมค้าไว้แต่กลุ่มกิจการสามารถควบคุมจังหวะเวลาของการกลับรายการผลต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลต่างชั่วคราวมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะไม่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่คาดการณ์ได้ในอนาคต

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะแสดงหักกลบกันก็ต่อเมื่อกิจการมีสิทธิตามกฎหมายที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันมาหักกลบกับหนี้สินภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน และทั้งสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้ที่ประเมินโดยหน่วยงานจัดเก็บภาษีหน่วยงานเดียวกันโดยการเรียกเก็บเป็นหน่วยภาษีเดียวกันหรือหน่วยภาษีต่างกันซึ่งตั้งใจจะจ่ายหนี้สินและสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันด้วยยอดสุทธิ

2.18 ผลประโยชน์พนักงาน

(ก) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กลุ่มกิจการได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยใช้แผนการกำหนดอัตราจ่ายสมทบโดยที่สินทรัพย์ของกองทุนได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัทและบริหารโดยจัดการกองทุน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพดังกล่าวได้รับเงินเข้าสมทบกองทุนจากพนักงานและบริษัท เงินจ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของบริษัทบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้จ่ายเงินสมทบนั้น

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.18 ผลประโยชน์พนักงาน (ต่อ)

(ข) ผลประโยชน์พนักงานเมื่อเกษียณอายุ

กลุ่มกิจการจัดให้มีผลประโยชน์พนักงานหลังการเลิกจ้างเพื่อจ่ายให้แก่พนักงานเป็นไปตามกฎหมายแรงงานไทย จำนวนเงินดังกล่าวขึ้นอยู่กับฐานะเงินเดือนและจำนวนปีที่พนักงานทำงานให้บริษัทนับถึงวันที่สิ้นสุดการทำงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หนี้สินผลประโยชน์พนักงานคำนวณโดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ตามเกณฑ์คณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Technique) โดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยอิสระ ซึ่งเป็นการประมาณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคต โดยคำนวณบนพื้นฐานของเงินเดือนพนักงาน อัตราการลาออก อายุจนถึงเกษียณ อัตราการตาย อายุงาน และปัจจัยอื่น ๆ และคำนวณคิดลดโดยใช้อัตราผลตอบแทนในตลาดของพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งเป็นสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินที่จะจ่ายการผูกพัน และวันครบกำหนดของหุ้นกู้ใกล้เคียงกับระยะเวลาที่ต้องชำระการผูกพันกองทุนบำเหน็จบำนาญ กำไรและขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยเกิดขึ้นจากการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐานจะต้องรับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้นภายใต้กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในงวดที่เกิดขึ้น และได้รวมอยู่ในกำไรสะสมในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น

ต้นทุนบริการในอดีตจะรับรู้ทันทีในงบกำไรหรือขาดทุน

2.19 ประมาณการหนี้สิน

กลุ่มกิจการจะบันทึกประมาณการหนี้สิน ซึ่งไม่รวมถึงประมาณการหนี้สินสำหรับผลตอบแทนพนักงาน อันเป็นการผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงที่จัดทำไว้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีตซึ่งการชำระการผูกพันนั้นมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าจะส่งผลให้บริษัทต้องสูญเสียทรัพยากรออกไป และประมาณการจำนวนที่ต้องจ่ายได้อย่างน่าเชื่อถือ

กลุ่มกิจการจะวัดมูลค่าของจำนวนประมาณการหนี้สิน โดยใช้มูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายที่คาดว่าจะต้องนำมาจ่ายชำระการผูกพัน โดยใช้อัตราก่อนภาษีซึ่งสะท้อนถึงการประเมินสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันของมูลค่าของเงินตามเวลาและความเสี่ยงเฉพาะของหนี้สินที่กำลังพิจารณาอยู่ การเพิ่มขึ้นของประมาณการหนี้สินเนื่องจากมูลค่าของเงินตามเวลา จะรับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่าย

2.20 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

เงินอุดหนุนจากรัฐบาลรับรู้ด้วยราคาคงนโยบาย เมื่อกลุ่มบริษัทมีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะได้รับการอุดหนุนนั้นและกลุ่มกิจการจะปฏิบัติตามเงื่อนไขของเงินอุดหนุนที่กำหนดไว้

เงินอุดหนุนที่เกี่ยวข้องกับรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์จะรับรู้เป็นรายได้ในกำไรหรือขาดทุนอย่างเป็นทางการตลอดระยะเวลาซึ่งกิจการรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนที่ได้รับการชดเชย

2 นโยบายการบัญชี (ต่อ)

2.21 ทุนเรือนหุ้น

หุ้นสามัญจดทะเบียนไว้เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น

ต้นทุนส่วนเพิ่มที่เกี่ยวข้องกับการออกหุ้นใหม่หรือการออกสิทธิในการซื้อหุ้นที่จ่ายออกไปจะแสดงรายการดังกล่าว ซึ่งสุทธิจากภาษีไว้เป็นรายการหักในส่วนของผู้ถือหุ้น โดยนำไปหักจากสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการออกหุ้นดังกล่าว

2.22 การรับรู้รายได้

รายได้ประกอบด้วยมูลค่าธุรกรรมที่จะได้รับจากการขายสินค้าและบริการซึ่งเกิดขึ้นจากกิจกรรมตามปกติของกลุ่มกิจการ รายได้จาก การขายรวมถึงเงินส่วนเพิ่มราคาซื้อขายไฟฟ้าสุทธิจากการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (ค่า Ft) และค่าดำเนินการของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคซึ่งจะแสดงด้วยจำนวนเงินสุทธิจากภาษีขายรวม โดยไม่รวมรายการขายภายในกลุ่มกิจการสำหรับงบการเงินรวม รายได้จาก การขายสินค้ารับรู้เมื่อผู้ซื้อรับโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้า

รายได้ค่าบริหารจัดการจะรับรู้เมื่อได้ให้บริการเสร็จสิ้นแล้ว

รายได้ดอกเบี้ยต้องรับรู้ตามเกณฑ์อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

รายได้เงินปันผลรับรู้เมื่อสิทธิที่จะได้รับเงินปันผลนั้นเกิดขึ้น

2.23 การจ่ายเงินปันผล

เงินปันผลที่จ่ายไปยังผู้ถือหุ้นของบริษัทจะรับรู้ในด้านหนี้สินในงบการเงินของกลุ่มกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีซึ่งที่ประชุมผู้ถือหุ้นของกลุ่มกิจการได้อนุมัติการจ่ายเงินปันผลประจำปี และที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้อนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล

2.24 ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน

ส่วนงานดำเนินงานได้ถูกรายงานในลักษณะเดียวกับรายงานภายในที่นำเสนอให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงาน ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานหมายถึงบุคคลที่มีหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรและประเมินผลการปฏิบัติงานของ ส่วนงานดำเนินงาน ซึ่งพิจารณาว่าเป็น คณะกรรมการบริษัท ที่ทำการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

3 การจัดการความเสี่ยงทางการเงิน

3.1 ปัจจัยความเสี่ยงทางการเงิน

กิจกรรมของกลุ่มกิจการย่อมมีความเสี่ยงทางการเงินที่หลากหลายซึ่งได้แก่ ความเสี่ยงจากตลาด (รวมถึงความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงด้านมูลค่าสุทธิธรรมอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยงด้านราคา) ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง แผนการจัดการความเสี่ยงโดยรวมของกลุ่มกิจการจึงมุ่งเน้นความผันผวนของตลาดการเงินและแสวงหาวิธีการลดผลกระทบที่ทำให้เสียหายต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มกิจการให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

การจัดการความเสี่ยงดำเนินงานของกลุ่มกิจการ เป็นไปตามนโยบายที่อนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัท ส่วนงานบริหารเงินของกลุ่มกิจการจะชี้ประเด็น ประเมิน และป้องกันความเสี่ยงทางการเงินด้วยการร่วมมือกันทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในกลุ่มกิจการ คณะกรรมการบริษัทจะกำหนดหลักการโดยภาพรวมเพื่อจัดการความเสี่ยงและนโยบายที่เกี่ยวข้องไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงนโยบายสำหรับความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจง เช่น ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงการให้สินเชื่อ การใช้ตราสารหนี้ที่เป็นอนุพันธ์ทางการเงินและไม่ใช่อนุพันธ์ทางการเงินและการลงทุน โดยใช้สภาพคล่องส่วนเกินในการจัดการความเสี่ยง

3.1.1 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

เนื่องจากกลุ่มกิจการประกอบธุรกิจการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ กลุ่มกิจการได้ทำสัญญารับเหมาก่อสร้างโรงไฟฟ้ากับผู้รับจ้างต่างประเทศและการดำเนินงานระหว่างประเทศจึงย่อมมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศซึ่งเกิดจากสกุลเงินที่หลากหลาย โดยมีสกุลเงินหลักเป็นดอลลาร์สหรัฐหรืออเมริกาและสกุลเงินเยนญี่ปุ่น ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นจากรายการธุรกรรมในอนาคต การรับรู้รายการของสินทรัพย์และหนี้สิน และเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ กลุ่มกิจการยังไม่มี การป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าวเนื่องจากบริษัทมีการลงทุนและขอสินเชื่อเป็นเงินสกุลเดียวกับรายรับ (รายจ่าย) ที่บริษัทจะได้รับ (จ่าย) ในอนาคต

บริษัทได้ให้เงินกู้ยืมแก่บริษัทย่อยในต่างประเทศเป็นสกุลเงินเยนญี่ปุ่น จึงมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน บริษัทได้ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าวโดยทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินและดอกเบี้ยกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง

3.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยของบริษัทเกิดจากการกู้ยืมเงินแบบวงเงินกู้สินเชื่อ โครงการจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งกู้ด้วยอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัว โดยระยะเวลาการให้สินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับเครดิตของผู้กู้แต่ละรายเป็นสำคัญซึ่งจะทำให้บริษัทมีความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดที่เกิดจากอัตราดอกเบี้ย

3 การจัดการความเสี่ยงทางการเงิน (ต่อ)

3.1 บัญชีความเสี่ยงทางการเงิน (ต่อ)

3.1.3 ความเสี่ยงด้านการพึ่งพาลูกค้ารายใหญ่

กลุ่มกิจการมีลูกค้ารายใหญ่ คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งเป็นผู้รับซื้อไฟฟ้าที่กลุ่มบริษัทผลิตได้ทั้งหมดตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าซึ่งได้กำหนดจำนวนหรือปริมาณและราคาซื้อขายไว้อย่างแน่นอนในแต่ละช่วงเวลาตามนโยบายการสนับสนุนการผลิตและการใช้ไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนของสำนักงานนโยบายและพลังงาน กระทรวงพลังงาน ดังนั้น หากมีการบอกเลิกสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากลูกค้ารายดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มกิจการอย่างมีนัยสำคัญ

3.1.4 ความเสี่ยงจากปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้น้อยกว่าที่ประมาณการไว้

ปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตของโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ โดยปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงที่จะสามารถผลิตไฟฟ้าได้น้อยกว่าปริมาณที่คาดการณ์ไว้ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้และผลประกอบการของกลุ่มกิจการเช่นเดียวกับผู้ประกอบการโดยทั่วไปในอุตสาหกรรม

3.1.5 ความเสี่ยงจากความสามารถในการชำระหนี้

ตามข้อกำหนดของเงินกู้สินเชื่อโครงการจากธนาคารพาณิชย์ กลุ่มกิจการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้ เช่น การดำรงสัดส่วนความสามารถในการชำระหนี้ และการรักษาสัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น หากบริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินดังกล่าว กลุ่มกิจการอาจมีความเสี่ยงที่จะถูกเรียกชำระหนี้คืนทั้งจำนวนในทันที

3.2 การประมาณมูลค่ายุติธรรม

ตารางต่อไปนี้แสดงการวิเคราะห์เครื่องมือทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมจำแนกตามวิธีการประมาณมูลค่า ความแตกต่างของระดับข้อมูลสามารถแสดงได้ดังนี้

- ราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน (ข้อมูลระดับที่ 1)
- ข้อมูลอื่นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับที่ 1 ทั้งที่สามารถสังเกตได้โดยตรง (ได้แก่ ข้อมูลราคา) หรือโดยอ้อม (ได้แก่ ข้อมูลที่คำนวณมาจากราคา) สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น (ข้อมูลระดับที่ 2)
- ข้อมูลสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินซึ่งไม่ได้มาจากข้อมูลที่สามารถสังเกตได้จากตลาด (ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้) (ข้อมูลระดับที่ 3)

3 การจัดการความเสี่ยงทางการเงิน (ต่อ)

3.2 การประมาณมูลค่ายุติธรรม (ต่อ)

ตารางต่อไปนี้แสดงสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าและรับรู้ด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

	ข้อมูล ระดับที่ 1	ข้อมูล ระดับที่ 2	ข้อมูล ระดับที่ 3	รวม
	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์				
สินทรัพย์ทางการเงินที่รับรู้มูลค่ายุติธรรมผ่านงบกำไรขาดทุน				
หลักทรัพย์เพื่อค้า (หมายเหตุ 9)	-	30,389,235	-	30,389,235

ข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรมของสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน มูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมและมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินเปิดเผยรวมอยู่ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14 ข้อ 19 และข้อ 11 ตามลำดับ

4 ประเมินการทางบัญชีที่สำคัญ ข้อสมมติฐานและการใช้ดุลยพินิจ

การประมาณการ ข้อสมมติฐานและการใช้ดุลยพินิจ ได้มีการประเมินทบทวนอย่างต่อเนื่อง และอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ในอดีตและปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ในอนาคตที่เชื่อว่ามีเหตุผลในสถานการณ์ขณะนั้น

4.1 ประเมินการทางบัญชีที่สำคัญ และข้อสมมติฐาน

กลุ่มกิจการมีการประมาณการทางบัญชี และใช้ข้อสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอนาคต ผลของประมาณการทางบัญชีอาจไม่ตรงกับผลที่เกิดขึ้นจริง ประเมินการทางบัญชีที่สำคัญและข้อสมมติฐานที่มีความเสี่ยงอย่างเป็นสาระสำคัญที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการปรับปรุงยอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินในรอบระยะเวลาบัญชีหน้า มีดังนี้

(ก) อาคารและอุปกรณ์

ฝ่ายบริหารเป็นผู้ประมาณการอายุการใช้งาน และมูลค่าคงเหลือ สำหรับอาคารและอุปกรณ์ โดยฝ่ายบริหารจะทบทวนค่าเสื่อมราคาเมื่ออายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือมีความแตกต่างไปจากประมาณการในงวดก่อน หรือมีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสื่อมสภาพหรือไม่ได้ใช้งานเนื่องจากการขายหรือเลิกใช้

(ข) ประมาณการการค้ำของสินทรัพย์

กลุ่มกิจการทดสอบการค้ำของสินทรัพย์ ตามที่ได้กล่าวในหมายเหตุข้อ 2.13 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด พิจารณาจากการคำนวณมูลค่าจากการใช้ การคำนวณดังกล่าวอาศัยการประมาณการ หากประมาณการต้นทุนของเงินทุนก่อนภาษีที่ใช้ในการคำนวณกระแสเงินสดคิดลดสูงกว่าร้อยละ 10 ของอัตราที่ผู้บริหารประมาณไว้ (เช่น ร้อยละ 7.15 แทนที่จะเป็นร้อยละ 6.50) กลุ่มกิจการไม่ต้องรับรู้ค่าเผื่อการค้ำของสินทรัพย์เพิ่มเติม

4 ประเมินการทางบัญชีที่สำคัญ ข้อสมมติฐานและการใช้ดุลยพินิจ (ต่อ)

4.1 ประเมินการทางบัญชีที่สำคัญ และข้อสมมติฐาน (ต่อ)

(ค) ภาษีเงินได้

กลุ่มกิจการมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในหลายประเทศ ในการประมาณหนี้สินภาษีเงินได้ต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเป็นสาระสำคัญ เนื่องจากมีรายการค้าและการคำนวณจำนวนมากที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจของกลุ่มกิจการ กลุ่มกิจการรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้ที่คาดว่าจะเกิด โดยใช้เกณฑ์การประมาณภาษีส่วนเพิ่มที่จะถึงกำหนดชำระ ผลแตกต่างระหว่างภาษีเงินได้ที่ชำระจริงกับประมาณการจะกระทบต่อภาษีเงินได้ และสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีในงวดที่มีการประมาณการ

(ง) ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์ภาษีเงินได้และหนี้สินภาษีเงินได้จะรับรู้จากผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สิน กับมูลค่าคงเหลือตามบัญชี ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการพิจารณาว่ากลุ่มบริษัทจะมีความเป็นไปได้สูงที่จะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพื่อใช้กลับรายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้ กลุ่มกิจการใช้ข้อสมมติฐานในการประมาณการกำไรทางภาษีในอนาคต และช่วงเวลาที่ให้ผลแตกต่างชั่วคราวนั้น การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐานดังกล่าวในแต่ละงวดอาจทำให้มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อสถานะการเงินและผลการดำเนินงาน

(จ) ภาวะผูกพันบำนาญบำนาญ

มูลค่าปัจจุบันของภาวะผูกพันบำนาญบำนาญขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยโดยมีข้อสมมติฐานหลายตัว รวมถึงข้อสมมติฐานเกี่ยวกับอัตราคิดลด การเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติฐานเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าของภาวะผูกพันบำนาญบำนาญ

กลุ่มกิจการได้พิจารณาอัตราคิดลดที่เหมาะสมในแต่ละปี ซึ่งได้แก่อัตราดอกเบี้ยที่ควรจะใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะจ่ายภาวะผูกพันผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ ในการพิจารณาอัตราคิดลดที่เหมาะสม กลุ่มกิจการพิจารณาใช้ อัตราผลตอบแทนในตลาดของพันธบัตรรัฐบาลซึ่งเป็นสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินที่ต้องจ่ายชำระผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ และมีอายุครบกำหนดใกล้เคียงกับระยะเวลาที่ต้องจ่ายชำระภาวะผูกพันผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุที่เกี่ยวข้อง

ข้อสมมติฐานหลักสำหรับภาวะผูกพันบำนาญบำนาญอ้างอิงกับสถานการณ์ปัจจุบันในตลาด ข้อมูลเพิ่มเติมเปิดเผยในหมายเหตุ 20

หากอัตราคิดลดที่ใช้เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.5 จากที่ผู้บริหารคาดการณ์ไว้ มูลค่าภาวะผูกพันผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุจะเพิ่มขึ้น 0.40 ล้านบาท หรือลดลง 0.34 ล้านบาท

4.2 การใช้ดุลยพินิจที่สำคัญในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี

การรวมงบการเงินของกิจการที่กลุ่มกิจการถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 50 ในการจัดทำงบการเงินรวม

ผู้บริหารได้พิจารณาแล้วว่ากลุ่มกิจการมีอำนาจควบคุมทางพฤตินัย (de facto control) เหนือบริษัทบางสวรรค์ กรีน จำกัด ถึงแม้ว่าจะถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 50 ของสิทธิในการออกเสียงแต่กลุ่มกิจการเป็นผู้ถือหุ้นเพียงรายเดียวที่มีสิทธิในการออกเสียง

5 การจัดการความเสี่ยงในส่วนของทุน

วัตถุประสงค์ของกลุ่มกิจการในการบริหารทุนของบริษัทนั้นเพื่อดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของกลุ่มกิจการเพื่อสร้างผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่น และเพื่อดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของทุนที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนของเงินทุน

ในการดำรงไว้หรือปรับโครงสร้างของทุน กลุ่มกิจการอาจปรับนโยบายการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น การคืนทุนให้แก่ผู้ถือหุ้น การออกหุ้นใหม่ หรือการขายทรัพย์สินเพื่อลดภาระหนี้สิน นอกจากนี้ กลุ่มกิจการจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการที่ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้ (ในหมายเหตุข้อ 19)

6 ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน

กลุ่มกิจการดำเนินธุรกิจในการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ โดยดำเนินธุรกิจในประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่น กลุ่มกิจการเปิดเผยส่วนงานที่รายงานโดยจำแนกส่วนงานตามภูมิศาสตร์ ได้แก่ ส่วนงานในประเทศไทยและในต่างประเทศ ส่วนงานดำเนินงานได้ถูกรายงานในลักษณะเดียวกับรายงานภายในที่นำเสนอให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงาน ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานหมายถึงบุคคลที่มีหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานดำเนินงาน ซึ่งพิจารณาว่าเป็นประธานกรรมการบริหารและคณะกรรมการบริหาร

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

6 ข้อมูลตามส่วนงาน (ต่อ)

ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานภูมิศาสตร์

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม (ล้านบาท)									
	ในประเทศ		ต่างประเทศ		รวม		ตัดรายการระหว่างกัน		รวม	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
รายได้จากการดำเนินงาน	277.55	403.31	78.36	48.67	355.91	451.98	(87.60)	(14.78)	268.31	437.20
รายได้เงินปันผล	451.50	441.95	-	-	451.50	441.95	(451.50)	(441.95)	-	-
ต้นทุนการดำเนินงาน	(139.33)	(125.21)	(44.20)	(31.86)	(183.53)	(157.07)	6.29	7.56	(177.24)	(149.51)
กำไรจากการดำเนินงาน	589.72	720.05	34.16	16.81	623.88	736.86	(532.81)	(449.17)	91.07	287.69
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(112.20)	(91.52)	(26.73)	(18.80)	(138.93)	(110.32)	3.97	-	(134.96)	(110.32)
กำไร(ขาดทุน)ก่อนหักต้นทุนทางการเงิน ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย	477.52	628.53	7.43	(1.99)	484.95	626.54	(528.84)	(449.17)	(43.89)	177.37
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(5.48)	(3.63)	-	-	(5.48)	(3.63)	-	-	(5.48)	(3.63)
ต้นทุนทางการเงิน	(169.96)	(49.32)	(62.21)	(10.75)	(232.17)	(60.07)	119.67	0.14	(112.50)	(59.93)
กำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยน	(69.22)	(42.60)	(10.05)	-	(79.27)	(42.60)	71.03	-	(8.24)	(42.60)
ส่วนแบ่งกำไรจากกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	586.96	575.92	-	-	586.96	575.92	-	-	586.96	575.92
ผลการดำเนินงานก่อนภาษีเงินได้	819.82	1,108.90	(64.83)	(12.74)	754.99	1,096.16	(338.14)	(449.03)	416.85	647.13
รายได้(ค่าใช้จ่าย)ภาษีเงินได้	(2.25)	(30.12)	(0.74)	0.15	(2.99)	(29.97)	-	-	(2.99)	(29.97)
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	817.57	1,078.78	(65.57)	(12.59)	752.00	1,066.19	(338.14)	(449.03)	413.86	617.16
รวมสินทรัพย์									12,218.44	8,374.87
รวมหนี้สิน									7,437.70	3,789.45

7 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินสดในมือ	117,924	100,027	60,000	50,000
เงินฝากธนาคาร	424,634,382	976,937,351	31,963,034	496,957,854
	424,752,306	977,037,378	32,023,034	497,007,854

ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารมีอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.4 ต่อปี (พ.ศ. 2559 : ร้อยละ 0.4 ต่อปี)

8 เงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

เงินฝากธนาคารที่มีภาระผูกพันระยะสั้น ได้แก่ เงินฝากบัญชีพักที่บริษัทได้เปิดสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยหุ้นกู้เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากกระแสรายวันที่บริษัทขอยืมได้จำนวน และ โอนสิทธิเรียกร้องไว้กับผู้ให้กู้เพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อตามเงื่อนไขการใช้จ่าย และขั้นตอนการเบิกถอนสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะตามเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว

เงินฝากธนาคารที่มีภาระผูกพันระยะยาว ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ที่บริษัทนำไปค้ำประกันการใช้ไฟฟ้า และบริษัทขอยืมได้เปิดไว้สำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะตามเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว เงินฝากประจำของบริษัทได้จำนวนไว้กับผู้ให้กู้เพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อสำหรับบริษัทขอยืมสองแห่ง และบริษัทขอยืมแห่งหนึ่งที่ถูกนำไปผูกกับหนังสือสัญญาค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า กับ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

9 เงินลงทุนชั่วคราว

ความเคลื่อนไหวของเงินลงทุนชั่วคราว มีดังนี้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ		
	หลักทรัพย์ที่ถือไว้จน		รวม
	หลักทรัพย์เพื่อค้า	ครบกำหนดภายใน 1 ปี	
บาท	บาท	บาท	
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559	67,647,401	499,159,808	566,807,209
ซื้อเพิ่ม	756,000,000	1,250,607,505	2,006,607,505
จำหน่าย	(303,247,432)	(505,767,313)	(809,014,745)
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม	566,482	-	566,482
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	520,966,451	1,244,000,000	1,764,966,451
ซื้อเพิ่ม	2,310,000,000	7,233,343	2,317,233,343
จำหน่าย	(2,799,902,056)	(1,187,549,305)	(3,987,451,361)
โอนออก	-	(23,020,000)	(23,020,000)
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม	(675,160)	-	(675,160)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	30,389,235	40,664,038	71,053,273

ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 บริษัทโอนเงินฝากประจำ จำนวน 23.02 ล้านบาท ไปเป็นเงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้สำหรับค้ำประกันวงเงินกู้ให้กับบริษัทขอยืม

9 เงินลงทุนชั่วคราว (ต่อ)

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ		
	หลักทรัพย์ที่ถือไว้จน		รวม
	หลักทรัพย์เพื่อค้า	ครบกำหนดภายใน 1 ปี	
บาท	บาท	บาท	
ราคาทุนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์	30,097,944	40,664,038	70,761,982
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม	291,291	-	291,291
	<u>30,389,235</u>	<u>40,664,038</u>	<u>71,053,273</u>

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนอ้างอิงจากราคาเสนอซื้อในตลาดที่มีสภาพคล่อง ณ วันที่ในงบการเงิน มูลค่ายุติธรรมนี้ถูกจัดอยู่ในระดับที่ 2 ของลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

10 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ลูกหนี้การค้า	18,946,067	16,060,019	-	295
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	-
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	<u>18,946,067</u>	<u>16,060,019</u>	<u>-</u>	<u>295</u>
ลูกหนี้และเงินทดรองจ่ายแก่				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 30 ข)	3,676,881	225,261,791	90,317,119	266,163,955
ลูกหนี้ค่าหุ้นค้างชำระ (หมายเหตุ 30 ข)	-	-	174,499,990	-
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	14,344,448	7,490,441	2,524,886	2,530,416
เงินปันผลค้างรับ (หมายเหตุ 30 ข)	119,000,021	78,750,014	119,000,021	83,200,013
ลูกหนี้อื่น	15,898,621	3,667,963	14,382,726	3,141,332
เงินทดรองจ่าย	19,091,168	18,764,047	16,881,456	18,065,200
รวมลูกหนี้อื่น	<u>172,011,139</u>	<u>333,934,256</u>	<u>417,606,198</u>	<u>373,100,916</u>
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	-
ลูกหนี้อื่น-สุทธิ	<u>172,011,139</u>	<u>333,934,256</u>	<u>417,606,198</u>	<u>373,100,916</u>
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	<u>190,957,206</u>	<u>349,994,275</u>	<u>417,606,198</u>	<u>373,101,211</u>

ลูกหนี้การค้าข้างต้นเป็นลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ

11 สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์

บริษัท ให้เงินกู้ยืมแก่บริษัทย่อยในต่างประเทศเป็นสกุลเงินยูโรและได้ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนโดยการทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและดอกเบี้ยกับธนาคารพาณิชย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 ลูกหนี้ตามสัญญาแลกเปลี่ยนสุทธิ มีดังนี้

	ข้อมูลทางการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 บาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 บาท
ลูกหนี้สัญญาแลกเปลี่ยน	2,261,992,000	-
เจ้าหนี้สัญญาแลกเปลี่ยน	(2,180,210,538)	-
ลูกหนี้สัญญาแลกเปลี่ยนสุทธิ	81,781,462	-

สัญญาแลกเปลี่ยนในงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 สามารถจัดประเภทได้ดังนี้

	ข้อมูลทางการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 บาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 บาท
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ระยะสั้น	10,194,000	-
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ระยะยาว	71,587,462	-
รวมลูกหนี้สัญญาแลกเปลี่ยนสุทธิ	81,781,462	-

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
 หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

11 สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ (ต่อ)

มูลค่ายุติธรรมสุทธิของสัญญาแลกเปลี่ยน

มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 มีดังนี้

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	มูลค่ายุติธรรม	
	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
สัญญาที่มีมูลค่ายุติธรรมเชิงบวก (กำไร)	82,303,085	-

12 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ภาษีเงินได้นิติบุคคลถูกหัก ณ ที่จ่าย	10,344,497	3,768,061	10,327,109	3,346,781
ภาษีซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	8,357,936	313,384	390,618	184,288
อื่น ๆ	254,796	4,942,956	196,460	225,500
	18,957,229	9,024,401	10,914,187	3,756,569

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

13.1 เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

	งบการเงินรวม บาท	งบการเงินเฉพาะกิจการ บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560		
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	1,615,091,815	350,000,130
ส่วนแบ่งกำไร	586,956,733	-
เงินปันผลรับ	(451,500,039)	-
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	<u>1,750,548,509</u>	<u>350,000,130</u>

ลักษณะของเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกันใน พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 มีดังนี้

	ประเภทของ ธุรกิจ	ประเทศ ที่ตั้งทะเบียน	สัดส่วนของ ส่วนได้ส่วนเสีย (ร้อยละ)	ลักษณะ ความสัมพันธ์	วิธีการวัดมูลค่า
กิจการที่ควบคุมร่วมกันที่					
บริษัทถือหุ้น โดยตรง					
บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด	การลงทุน	ไทย	60	หมายเหตุ 1	วิธีส่วนได้เสีย
กิจการที่ควบคุมร่วมกันที่ถือหุ้น โดย					
บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด					
บริษัท สยาม โซลาร์เอ็นเนอร์จี 1 จำกัด*	ผลิตและ จำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ไทย	60	หมายเหตุ 1	วิธีส่วนได้เสีย

* บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่นอกเหนือจากที่บริษัทถือหุ้นทางตรงจำนวน 1 หุ้น

บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด ประกอบธุรกิจการลงทุนและบริษัท สยามโซลาร์ เอ็นเนอร์จี 1 จำกัด ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ บริษัททั้งสองแห่งเป็นบริษัทจำกัดและหุ้นของบริษัทไม่มีการเสนอซื้อขายในตลาด โดยมีบริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์จี จำกัด (มหาชน) และบริษัทถือหุ้นร่วมกันในกิจการที่ควบคุมร่วมกันดังกล่าว

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.1 เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

ข้อมูลทางการเงิน โดยสรุปสำหรับกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

เนื่องจากบริษัท สยาม โซลาร์ เอ็นเนอร์จี 1 จำกัด เป็นบริษัทย่อยของบริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด งบการเงินจึงถูกรวมในงบการเงินรวมของบริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด

งบการเงินรวมของบริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

งบแสดงฐานะการเงินรวม โดยสรุป

	งบการเงินรวมของ บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ส่วนที่หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2,281,196	1,314,018
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น (ไม่รวมเงินสด)	578,058,285	554,429,658
สินทรัพย์หมุนเวียนรวม	580,339,481	555,743,676
หนี้สินทางการเงินหมุนเวียน (ไม่รวมเจ้าหนี้การค้า)	(537,750,000)	(537,750,000)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น (รวมเจ้าหนี้การค้า)	(242,049,395)	(234,129,727)
หนี้สินหมุนเวียนรวม	(779,799,395)	(771,879,727)
ส่วนที่ไม่หมุนเวียน		
สินทรัพย์	5,377,680,138	5,706,471,224
หนี้สินทางการเงิน	(2,397,040,574)	(2,934,790,574)
สินทรัพย์สุทธิ	2,781,179,650	2,555,544,599

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.1 เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม โดยสรุป

	งบการเงินรวมของ	
	บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
รายได้จากการขาย	476,376,575	479,801,801
รายได้เงินอุดหนุนส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้า	1,004,356,047	998,436,491
ต้นทุนขาย	(337,836,613)	(327,599,335)
กำไรขั้นต้น	1,142,896,009	1,150,638,957
รายได้อื่น	74,863,474	37,997,587
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(82,182,508)	(45,322,457)
ต้นทุนทางการเงิน	(150,235,956)	(177,710,811)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	985,341,019	965,603,276
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(7,079,798)	(5,731,647)
กำไรหลังภาษีจากการดำเนินงานต่อเนื่อง	978,261,221	959,871,629

ข้อมูลข้างต้นเป็นจำนวนที่รวมอยู่ในงบการเงินของกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่ส่วนแบ่งของกลุ่มบริษัทในการร่วมค้าดังกล่าว) ตามวิธีส่วนได้เสีย (หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.4) กลุ่มกิจการรับรู้ผลประโยชน์ประกอบกิจการของกิจการที่ควบคุมร่วมกันดังกล่าวไว้ในรายการส่วนแบ่งกำไรจากกิจการที่ควบคุมร่วมกันในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตามสัดส่วนที่กลุ่มกิจการมีส่วนได้เสีย

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.1 เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

การกระทบบยอดรายการข้อมูลทางการเงิน โดยสรุป

การกระทบบยอดรายการระหว่างข้อมูลทางการเงินโดยสรุปกับมูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียของกิจการในการร่วมค้า

	บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ข้อมูลการเงิน โดยสรุป		
สินทรัพย์สุทธิ ณ วันสิ้นปี	2,781,179,650	2,555,544,599
รายการกระทบบยอด :		
ผลต่างจากการจัดโครงสร้างการดำเนินงาน		
ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	136,564,757	136,275,093
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(163,558)	-
สินทรัพย์สุทธิหลังกระทบบยอด ณ วันสิ้นปี	2,917,580,849	2,691,819,692
ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ร้อยละ 60)	1,750,548,509	1,615,091,815
มูลค่าตามบัญชี	1,750,548,509	1,615,091,815

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 บริษัท ไทย โซลาร์ รีนิวเอเบิล จำกัด ได้นำใบหุ้นของเงินลงทุนในบริษัท สยาม โซลาร์ เอ็นเนอร์จี 1 จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อย ที่มีราคาตามบัญชี 1,080 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 1,080 ล้านบาท) ไปค้าประกันวงเงินสินเชื่อที่บริษัทย่อยได้รับจากธนาคารพาณิชย์ และบริษัท สยาม โซลาร์ เอ็นเนอร์จี 1 จำกัด ได้นำที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและเครื่องจักรที่มีมูลค่าตามบัญชีจำนวน 5,205 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 5,436 ล้านบาท) และเงินฝากธนาคารจำนวน 489 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 461 ล้านบาท) ไปค้าประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์

บริษัท ได้นำใบหุ้นของเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกันทั้งจำนวนไปจดจำนำไว้กับผู้ให้กู้เพื่อเป็นหลักประกันวงเงินสินเชื่อที่กิจการที่ควบคุมร่วมกันได้รับจากธนาคารพาณิชย์

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย

บริษัทที่มีบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 ดังต่อไปนี้

ประเภทของธุรกิจ	ประเทศที่จดทะเบียน	สัดส่วนของหุ้นสามัญที่ถือโดยบริษัทใหญ่		สัดส่วนของหุ้นสามัญที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	
		ร้อยละ	ร้อยละ	บาท	บาท	
บริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นโดยตรง						
บริษัท ทีเอสอี รุฟทอป จำกัด	การลงทุน	ไทย	100	100	-	-
บริษัท โซลาร์ วิซิเบิล จำกัด	การให้บริการ	ไทย	100	100	-	-
	บำรุงรักษาโรงไฟฟ้า					
TSE Group International Pte. Ltd.	การลงทุน	สิงคโปร์	100	100	-	-
Solar Assets Pte. Ltd.	การลงทุน	สิงคโปร์	100	100	-	-
บริษัท เดอะ โซลาร์ เอิร์ธ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	-	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท คลีน รีนิวเอเบิล จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	-	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท บางสวรรค์ กรีน จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	-	49	-	51
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	70	70	30	30
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท ทีเอสอี โอเวอร์ซีส์ กรุ๊ป จำกัด	การลงทุน	ไทย	100	-	-	-
บริษัท โซลาร์ คอมมูนิตี้ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	-	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท เวิลด์ โซลาร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	-	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	-	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดย บริษัท ทีเอสอี รุฟทอป จำกัด						
บริษัท กรีน รุฟทอป จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท นอร์ธ รุฟทอป จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท สลัค โซลาร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท แคมป์ เอ็นเนอร์จี จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท รุฟ เอ็นเนอร์จี จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	100	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท เวิลด์ โซลาร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	-	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดย บริษัท โซลาร์ วิซิเบิล จำกัด						
บริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	-	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท ชัน ฟิวเจอร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	-	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					
บริษัท โซลาร์ คอมมูนิตี้ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย	ไทย	-	100	-	-
	กระแสไฟฟ้า					

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ต่อ)

บริษัทมีบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 ดังต่อไปนี้ (ต่อ)

ประเภทของธุรกิจ	ประเทศที่จดทะเบียน	สัดส่วนของหุ้นสามัญ ที่ถือโดยบริษัทใหญ่		สัดส่วนของหุ้นสามัญ ที่ถือโดยส่วนได้เสียที่ไม่มี อำนาจควบคุม		
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	
		ร้อยละ	ร้อยละ	บาท	บาท	
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด						
บริษัท บางสวรรค์ กรีน จำกัด	ผลิตและจำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ไทย	49	-	51	-
บริษัท ชัน พีวเจอร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ไทย	100	-	-	-
บริษัท เดอะ โซลาร์ เอิร์ธ จำกัด	ผลิตและจำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ไทย	100	-	-	-
บริษัท คลิน รีนิวเอเบิล จำกัด	ผลิตและจำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ไทย	100	-	-	-
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดย TSE Group International Pte. Ltd						
Eco Solar Aizu GK	ผลิตและจำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ญี่ปุ่น	97	97	3	3
Ishikawa Hanamizuki 1 GK	ผลิตและจำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ญี่ปุ่น	97	97	3	3
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดย Solar Assets Pte. Ltd.						
Ibaraki Ushiku 1 GK	ให้เช่าที่ดิน	ญี่ปุ่น	100	100	-	-
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ทีเอสซี						
โอเวอร์ซึส กรุป จำกัด						
Onikoube Solar Power Pte. Ltd.	การลงทุน	สิงคโปร์	100	-	-	-
Solar Mountain Pte. Ltd.	การลงทุน	สิงคโปร์	100	-	-	-
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดย Onikoube Solar Power Pte. Ltd.						
PurpleSol GK	ผลิตและจำหน่าย กระแสไฟฟ้า	ญี่ปุ่น	100	-	-	-
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดย Solar Mountain Pte. Ltd.						
SolarOne GK	ให้เช่าที่ดิน	ญี่ปุ่น	100	-	-	-

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ต่อ)

การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในระหว่างปี มีดังนี้

	งบการเงิน เฉพาะกิจการ บาท
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	1,390,223,881
เงินลงทุนเพิ่มขึ้น	1,073,275,386
เงินลงทุนเพิ่มขึ้นจากการจัดโครงสร้างบริษัทภายในกลุ่มกิจการ	50,249,985
เงินลงทุนลดลงจากการจัดโครงสร้างบริษัทภายในกลุ่มกิจการ	(174,499,985)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	<u>2,339,249,267</u>

ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการได้จัดโครงสร้างภายในใหม่โดยการโอนหุ้นของบริษัทย่อยระหว่างกันภายในกลุ่มกิจการที่ราคาตามบัญชีของเงินลงทุน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ชื่อบริษัทย่อย	ผู้โอน	ผู้รับโอน	เงินลงทุนล้านบาท
บริษัท เวิลด์ โซลาร์ จำกัด	บริษัท ทีเอสอี รุฟทอป จำกัด	บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)	0.25
บริษัท โซลาร์ คอมมูนิตี้ จำกัด	บริษัท โซลาร์ วิซิเบิล จำกัด	บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)	25
บริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด	บริษัท โซลาร์ วิซิเบิล จำกัด	บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)	25
บริษัท เคอะ โซลาร์ เอิร์ธ จำกัด	บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)	บริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด	0.25
บริษัท คลีน รีนิวเอเบิล จำกัด	บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)	บริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด	0.25
บริษัท บางสวรรค์ กรีน จำกัด	บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)	บริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด	174
บริษัท ชัน ฟิวเจอร์ จำกัด	บริษัท โซลาร์ วิซิเบิล จำกัด	บริษัท ไทย คอมมูนิตี้ เอ็นเนอร์จี จำกัด	0.25

การโอนหุ้นดังกล่าวยังไม่ได้ชำระเงินระหว่างกัน

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ต่อ)

การลงทุนเพิ่มภายใต้ บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

เงินลงทุนใน TSE Group International Pte. Ltd.

บริษัท ได้จ่ายเงินค่าหุ้นของบริษัท TSE Group International Pte. Ltd. ที่เรียกชำระเพิ่มในระหว่างไตรมาสที่ 1 และไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2560 จำนวน 96.16 ล้านบาท และ 123.40 ล้านบาท ตามลำดับ

เงินลงทุนใน Solar Assets Pte. Ltd.

บริษัท ได้จ่ายเงินค่าหุ้นของบริษัท Solar Assets Pte. Ltd. ที่เรียกชำระเพิ่มในระหว่างไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2560 จำนวน 0.19 ล้านบาท

เงินลงทุนใน บริษัท ทีเอสอี โอเวอร์ซีส์ กรุ๊ป จำกัด

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการ ได้จัดตั้งบริษัท ทีเอสอี โอเวอร์ซีส์ กรุ๊ป จำกัด เพื่อรองรับการลงทุนในธุรกิจพลังงานหมุนเวียน ในต่างประเทศ มูลค่าเงินลงทุนรวม 2.50 ล้านบาท บริษัทมีสิทธิในการออกเสียงในบริษัทดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 100 และจัดประเภทเงินลงทุนในบริษัท ทีเอสอี โอเวอร์ซีส์ กรุ๊ป จำกัด เป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อย

ต่อมาในเดือนสิงหาคม และ ตุลาคม พ.ศ. 2560 บริษัท ได้ชำระเงินเพิ่มทุนเป็นจำนวน 12.50 ล้านบาท และ 500 ล้านบาท ตามลำดับ

เงินลงทุนใน บริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด

เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 บริษัท ได้จ่ายเงินค่าหุ้นค้างชำระในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 179.64 ล้านบาท และชำระค่าหุ้นที่เรียกชำระเพิ่มในระหว่างไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2560 ของบริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด จำนวน 79.62 ล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 บริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด ได้เพิ่มทุนจาก 225 ล้านบาทเป็น 582 ล้านบาท และบริษัท ได้ชำระเงินเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 249.90 ล้านบาท

เงินลงทุนใน บริษัท บางสวรรค์ กรีน จำกัด

เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 บริษัท บางสวรรค์ กรีน จำกัด ได้เพิ่มทุนจาก 165 ล้านบาท เป็น 174 ล้านบาท และบริษัท ได้ชำระเงินเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 9 ล้านบาท เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2560

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ต่อ)

การลงทุนเพิ่มภายใต้ บริษัท TSE Group International Pte. Ltd.

เงินลงทุนใน Ishikawa Hanamizuki 1 GK

กลุ่มกิจการได้ลงทุนเพิ่มใน Ishikawa Hanamizuki 1 GK จำนวน 320 ล้านเยน ในระหว่างไตรมาสที่ 2 ของปีพ.ศ. 2560 โดยการลงทุนดังกล่าวเป็นไปตามสัญญา Godo Kaisha (GK Agreement)

การลงทุนเพิ่มภายใต้ บริษัท ทีเอสอี โอเวอร์ซีส์ กรุ๊ป จำกัด

เงินลงทุนใน บริษัท Onikoube Solar Power Pte. Ltd.

เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการได้จัดตั้ง บริษัท Onikoube Solar Power Pte. Ltd. เพื่อรองรับการดำเนินการโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในประเทศญี่ปุ่น กลุ่มกิจการได้จ่ายเงินลงทุนรวม 4.89 ล้านบาทเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยกลุ่มกิจการมีสิทธิในการออกเสียงในบริษัทดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 100 และจัดประเภทเงินลงทุนในบริษัท Onikoube Solar Power Pte. Ltd. เป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อย

ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการได้ชำระเงินเพิ่มทุนเป็นจำนวน 1,075.71 ล้านบาท

เงินลงทุนใน บริษัท Solar Mountain Pte. Ltd.

เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการได้จัดตั้ง บริษัท Solar Mountain Pte. Ltd. เพื่อให้เข้าที่คืนในการดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ในประเทศญี่ปุ่น กลุ่มกิจการได้จ่ายเงินลงทุนรวม 4.89 ล้านบาทเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยกลุ่มกิจการมีสิทธิในการออกเสียงในบริษัทดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 100 และจัดประเภทเงินลงทุนในบริษัท Solar Mountain Pte. Ltd. เป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อย

การลงทุนเพิ่มภายใต้ Onikoube Solar Power Pte. Ltd.

เงินลงทุนใน PurpleSol GK

ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 บริษัทและบริษัท Onikoube Solar Power Pte. Ltd. จ่ายชำระเงินเพื่อซื้อหุ้นสามัญของบริษัท PurpleSol G.K. ตามสัญญาซื้อโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์เป็นจำนวนเงิน 12,740 ล้านเยน หรือ 3,776.77 ล้านบาท และได้รับโอนหุ้นสามัญในสัดส่วนร้อยละ 100 ของบริษัท PurpleSol G.K. เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เพื่อให้ได้มาซึ่งใบรับรองในการดำเนินการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จากกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น (METI Certificate) ผู้บริหารได้ซื้อสรุปภายใต้กรอบของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2559) เรื่องการรวมธุรกิจว่าการซื้อเงินลงทุนดังกล่าวในเนื้อหาเป็นการซื้อสินทรัพย์ ได้แก่ METI Certificate

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ต่อ)

การลงทุนเพิ่มภายใต้ Onikoube Solar Power Pte. Ltd. (ต่อ)

เงินลงทุนใน PurpleSol GK (ต่อ)

รายละเอียดของการลงทุนมีดังนี้

สิ่งตอบแทนที่จ่าย ณ วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2560

บาท

เงินสด

3,776,766,630

มูลค่าที่รับรู้ ณ วันที่ซื้อสำหรับสินทรัพย์ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา

บาท

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

1

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

3,558

สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง

113,753,459

เจ้าหนี้ค่าก่อสร้างและเจ้าหนี้อื่น

(48,025)

มูลค่ายุติธรรมสุทธิ

113,708,993

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน : สิทธิในสัญญาซื้อขายไฟ

3,663,057,637

รวมสินทรัพย์ที่สามารถระบุได้

3,776,766,630

การลงทุนเพิ่มภายใต้ Solar Mountain Pte. Ltd.

เงินลงทุนใน SolarOne GK

ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 บริษัทย่อยจ่ายชำระเงินซื้อหุ้นสามัญของบริษัท SolarOne G.K. ตามสัญญาซื้อโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์เป็นจำนวนเงิน 1,083 ล้านบาท หรือ 321.05 ล้านบาท และได้รับ โอนหุ้นสามัญในสัดส่วนร้อยละ 100 ของบริษัท SolarOne G.K. เพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินสำหรับดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ดังกล่าว ผู้บริหารได้ข้อสรุปว่าการซื้อเงินลงทุนดังกล่าวในเนื้อหาเป็นการซื้อสินทรัพย์ได้แก่ ที่ดิน

รายละเอียดของการลงทุนมีดังนี้

สิ่งตอบแทนที่จ่าย ณ วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2560

บาท

เงินสด

321,054,809

มูลค่าที่รับรู้ ณ วันที่ซื้อสำหรับสินทรัพย์ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมา

บาท

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

58,510

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

1,897

ที่ดิน

322,183,609

เจ้าหนี้ค่าก่อสร้างและเจ้าหนี้อื่น

(1,189,207)

มูลค่ายุติธรรมสุทธิ

321,054,809

รวมสินทรัพย์ที่สามารถระบุได้

321,054,809

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ต่อ)

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยที่มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

รายละเอียดด้านล่างแสดงข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยที่มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญได้แก่ บริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน โดยสรุป

	บริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ส่วนที่หมุนเวียน		
สินทรัพย์	162,855,480	29,933,072
หนี้สิน	(157,695,782)	(281,193,889)
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนสุทธิ	5,159,698	(251,260,817)
ส่วนที่ไม่หมุนเวียน		
สินทรัพย์	1,054,340,799	327,242,398
หนี้สิน	(519,698,163)	-
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิ	534,642,636	327,242,398
สินทรัพย์สุทธิ	539,802,334	75,981,581

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ โดยสรุป

	บริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด	
	สำหรับปีสิ้นสุด	สำหรับงวดระหว่าง
	วันที่ 31 ธันวาคม	วันที่ 26 สิงหาคม
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
รายได้	970,753	644,278
ขาดทุนสุทธิ	(6,929,247)	(1,394,745)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-
ขาดทุนเบ็ดเสร็จ	(6,929,247)	(1,394,745)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(2,078,774)	(418,423)
เงินปันผลจ่ายให้กับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-

13 เงินลงทุนในบริษัทย่อย และเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (ต่อ)

13.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย (ต่อ)

งบกระแสเงินสด โดยสรุป

	บริษัท ออสการ์ เซฟ เดอะ เวิลด์ จำกัด	
	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 บาท	สำหรับงวดระหว่าง วันที่ 26 สิงหาคมถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
เงินสดสุทธิ(ใช้ไปใน)ได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	(153,003,001)	12,933,794
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(695,044,421)	(58,095,911)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน	946,075,803	44,000,000
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	98,028,381	(1,162,117)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	3,030,416	4,192,533
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	101,058,797	3,030,416

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

14 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ราคาทุน	108,614,923	108,614,923
ค่าเผื่อการด้อยค่า	(20,215,318)	(20,215,318)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	88,399,605	88,399,605
มูลค่ายุติธรรม	112,493,525	112,493,525

ไม่มีความเคลื่อนไหวของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในระหว่างปี พ.ศ. 2560

มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนอ้างอิงจากวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน โดยใช้วิธีเปรียบเทียบราคาตลาดและมูลค่ายุติธรรมอยู่ในระดับ 2 ของลำดับมูลค่ายุติธรรม

จำนวนเงินที่เกี่ยวข้องของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ได้แก่

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
รายได้ค่าเช่า	418,500	418,500
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยตรงซึ่งก่อให้เกิดรายได้ค่าเช่า	6,612	6,612
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ค่าเช่า	7,898	8,076

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

15 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	งบการเงินรวม								
	ส่วนปรับปรุง		โรงไฟฟ้า	อาคารสำนักงาน	เครื่องมือและอุปกรณ์	เครื่องตกแต่ง และเครื่องใช้สำนักงาน	ยานพาหนะ	งานระหว่างก่อสร้าง	รวม
	ที่ดิน	ที่ดิน							
บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559									
ราคาทุน	152,204,691	3,141,059	1,623,957,755	11,206,916	2,849,566	7,601,037	21,236,363	541,753,675	2,363,951,062
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(363,581)	(124,516,374)	(1,293,781)	(1,308,342)	(3,776,559)	(5,218,022)	-	(136,476,659)
หัก ค่าเผื่อการค้ำค่า	-	(882,014)	(245,318,953)	(3,159,461)	(294,212)	(140,356)	(205,004)	-	(250,000,000)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	152,204,691	1,895,464	1,254,122,428	6,753,674	1,247,012	3,684,122	15,813,337	541,753,675	1,977,474,403
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559									
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	152,204,691	1,895,464	1,254,122,428	6,753,674	1,247,012	3,684,122	15,813,337	541,753,675	1,977,474,403
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	3,194,240	-	(25,610,322)	-	-	-	-	3,828,546	(18,587,536)
การได้มาซึ่งบริษัทย่อย	25,367,200	-	-	-	-	1,661,011	-	-	27,028,211
ซื้อสินทรัพย์	69,445,809	-	4,039,923	-	9,809,013	725,008	-	865,228,707	949,248,460
จำหน่าย/ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ - สุทธิ	-	-	(787,000)	-	-	-	-	-	(787,000)
โอนมาจาก(ไป)บัญชีอื่น	-	-	529,552,883	-	-	-	-	(545,056,340)	(15,503,457)
ค่าเสื่อมราคา	-	(60,511)	(64,081,719)	(225,307)	(549,253)	(1,171,387)	(2,292,885)	-	(68,381,062)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	250,211,940	1,834,953	1,697,236,193	6,528,367	10,506,772	4,898,754	13,520,452	865,754,588	2,850,492,019

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

15 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

	งบการเงินรวม								
	ส่วนปรับปรุง			อาคาร	เครื่องมือและ	เครื่องตกแต่ง และ	งานระหว่าง		รวม
	ที่ดิน	ที่ดิน	โรงไฟฟ้า	สำนักงาน	อุปกรณ์	เครื่องใช้สำนักงาน	ยานพาหนะ	ก่อสร้าง	
บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559									
ราคาทุน	250,211,940	3,141,059	2,131,153,239	11,206,916	12,658,579	9,987,056	21,236,363	865,754,588	3,305,349,740
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(424,092)	(188,598,093)	(1,519,088)	(1,857,595)	(4,947,946)	(7,510,907)	-	(204,857,721)
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า	-	(882,014)	(245,318,953)	(3,159,461)	(294,212)	(140,356)	(205,004)	-	(250,000,000)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	250,211,940	1,834,953	1,697,236,193	6,528,367	10,506,772	4,898,754	13,520,452	865,754,588	2,850,492,019
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560									
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	250,211,940	1,834,953	1,697,236,193	6,528,367	10,506,772	4,898,754	13,520,452	865,754,588	2,850,492,019
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(14,163,766)	-	(30,972,023)	-	-	-	-	(74,439,960)	(119,575,749)
การได้มาซึ่งบริษัทย่อย (หมายเหตุ 13.2)	322,183,609	-	-	-	-	-	-	113,753,459	435,937,068
ซื้อสินทรัพย์	5,621,179	-	85,500	-	724,725	1,050,699	39,089,245	2,034,859,276	2,081,430,624
จำหน่าย/ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ - สุทธิ	-	-	-	-	(15,082)	(56)	(11,912,126)	-	(11,927,264)
โอนมาจาก(ไป)บัญชีอื่น	-	-	38,829,898	-	226,361	(175,693)	-	(40,732,636)	(1,852,070)
ค่าเสื่อมราคา	-	(60,352)	(74,935,770)	(224,715)	(1,420,141)	(2,467,962)	(2,295,857)	-	(81,404,797)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	563,852,962	1,774,601	1,630,243,798	6,303,652	10,022,635	3,305,742	38,401,714	2,899,194,727	5,153,099,831
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560									
ราคาทุน	563,852,962	3,141,059	2,139,096,614	11,206,916	13,319,317	10,405,613	39,796,007	2,899,194,727	5,680,013,215
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(484,444)	(263,533,863)	(1,743,803)	(3,054,582)	(6,990,307)	(1,189,807)	-	(276,996,806)
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า	-	(882,014)	(245,318,953)	(3,159,461)	(242,100)	(109,564)	(204,486)	-	(249,916,578)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	563,852,962	1,774,601	1,630,243,798	6,303,652	10,022,635	3,305,742	38,401,714	2,899,194,727	5,153,099,831

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

15 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ								รวม
	ส่วนปรับปรุง			อาคาร	เครื่องมือและ	เครื่องตกแต่ง และ	งานระหว่าง		
	ที่ดิน	ที่ดิน	โรงไฟฟ้า	สำนักงาน	อุปกรณ์	เครื่องใช้สำนักงาน	ยานพาหนะ	ก่อสร้าง	
บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559									
ราคาทุน	37,552,064	3,141,059	872,007,952	11,206,916	2,669,914	7,067,518	21,236,363	10,898,623	965,780,409
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(363,582)	(101,700,932)	(1,293,781)	(1,280,255)	(3,677,369)	(5,218,022)	-	(113,533,941)
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า	-	(882,014)	(245,318,953)	(3,159,461)	(294,212)	(140,356)	(205,004)	-	(250,000,000)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	37,552,064	1,895,463	524,988,067	6,753,674	1,095,447	3,249,793	15,813,337	10,898,623	602,246,468
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559									
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	37,552,064	1,895,463	524,988,067	6,753,674	1,095,447	3,249,793	15,813,337	10,898,623	602,246,468
ซื้อสินทรัพย์	-	-	-	-	97,994	411,138	-	705,890	1,215,022
ค่าเสื่อมราคา	-	(60,510)	(17,055,062)	(225,307)	(366,863)	(1,001,419)	(2,292,885)	-	(21,002,046)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	37,552,064	1,834,953	507,933,005	6,528,367	826,578	2,659,512	13,520,452	11,604,513	582,459,444
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559									
ราคาทุน	37,552,064	3,141,059	872,007,952	11,206,916	2,767,908	7,478,657	21,236,363	11,604,513	966,995,432
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(424,092)	(118,755,994)	(1,519,088)	(1,647,118)	(4,678,789)	(7,510,907)	-	(134,535,988)
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า	-	(882,014)	(245,318,953)	(3,159,461)	(294,212)	(140,356)	(205,004)	-	(250,000,000)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	37,552,064	1,834,953	507,933,005	6,528,367	826,578	2,659,512	13,520,452	11,604,513	582,459,444

บริษัท ไทยโซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

15 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ								
	ที่ดิน	ส่วนปรับปรุง ที่ดิน	โรงไฟฟ้า	อาคาร สำนักงาน	เครื่องมือและ อุปกรณ์	เครื่องตกแต่ง และ เครื่องใช้สำนักงาน	ยานพาหนะ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560									
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	37,552,064	1,834,953	507,933,005	6,528,367	826,578	2,659,512	13,520,452	11,604,513	582,459,444
ซื้อสินทรัพย์	-	-	-	-	215,999	1,042,353	22,760,760	20,643,364	44,662,476
จำหน่าย/ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ - สุทธิ	-	-	-	-	(20)	(56)	(11,912,126)	-	(11,912,202)
ค่าเสื่อมราคา	-	(60,352)	(16,850,775)	(224,715)	(298,024)	(1,044,599)	(1,926,623)	-	(20,405,088)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	37,552,064	1,774,601	491,082,230	6,303,652	744,533	2,657,210	22,442,463	32,247,877	594,804,630
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560									
ราคาทุน	37,552,064	3,141,059	872,007,952	11,206,916	2,594,244	8,188,508	23,467,522	32,247,877	990,406,142
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(484,444)	(135,606,769)	(1,743,803)	(1,607,611)	(5,421,734)	(820,573)	-	(145,684,934)
หัก ค่าเผื่อการค้อยค่า	-	(882,014)	(245,318,953)	(3,159,461)	(242,100)	(109,564)	(204,486)	-	(249,916,578)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	37,552,064	1,774,601	491,082,230	6,303,652	744,533	2,657,210	22,442,463	32,247,877	594,804,630

15 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ต้นทุนการกู้ยืมจำนวน 34.13 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 12.23 ล้านบาท) ได้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ที่ซื้อเพิ่มในระหว่างปี ต้นทุนการกู้ยืมเกิดจากเงินกู้ยืมที่ยืมมาเฉพาะเพื่อก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ ได้บันทึกเป็นต้นทุนของสินทรัพย์และรวมอยู่ในรายการซื้อ กลุ่มกิจการใช้อัตรากำไรตั้งขึ้นเป็นทุนร้อยละ 1.25 ถึงร้อยละ 6.00 ต่อปี (พ.ศ. 2559 : ร้อยละ 2.91 ถึงร้อยละ 6.00 ต่อปี) ในการคำนวณต้นทุนที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ อัตรากำไรตั้งขึ้นเป็นทุนดังกล่าวเป็นอัตรากำไรที่แท้จริงจากเงินกู้ยืมที่ใช้เป็นเงินทุนในการก่อสร้างโครงการ

ค่าเสื่อมราคารับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
ต้นทุนขาย	76.42	64.75	17.21	17.48
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	4.98	3.63	3.20	3.52
	81.40	68.38	20.41	21.00

บริษัทมีค่าเผื่อการด้อยค่าของโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนแสงอาทิตย์แห่งหนึ่งเป็นจำนวน 249.92 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 250 ล้านบาท) เนื่องจากโรงไฟฟ้างดังกล่าวมีมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี

สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินที่กลุ่มกิจการเป็นผู้เช่าซึ่งรวมแสดงในรายการข้างต้นประกอบด้วย ยานพาหนะ มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ราคาทุนของสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน	22,760,759	20,526,000	22,760,759	20,526,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(371,334)	(7,143,302)	(371,334)	(7,143,302)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	22,389,425	13,382,698	22,389,425	13,382,698

ภาระผูกพันที่เป็นรายจ่ายฝ่ายทุน

ภาระผูกพันที่เป็นรายจ่ายฝ่ายทุน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินซึ่งไม่ได้รับรู้ในงบการเงิน มีดังนี้

	สกุลเงิน	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการ	
		31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559
โรงไฟฟ้า	บาท	787,915,670	367,177,258	-	-
โรงไฟฟ้า	ดอลลาร์	457,023	1,523,000	-	-
โรงไฟฟ้า	เยน	4,544,111,562	5,125,808,653	-	-
เครื่องจักร	ยูโร	51,503	51,503	51,503	51,503

บริษัทขอยกให้นำสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสุทธิตามบัญชีจำนวนประมาณ 3,680 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 1,574 ล้านบาท) ไปค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์

บริษัท ไทยโซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

16 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	งบการเงินรวม					รวม บาท
	โปรแกรม คอมพิวเตอร์	สิทธิในสัญญา ขายไฟฟ้า	สิทธิการใช้ที่ดิน	สิทธิการใช้ระบบ สายส่งกระแสไฟฟ้า	งานระหว่างทำ	
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559						
ราคาทุน	2,518,682	-	-	-	2,148,666	4,667,348
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(1,045,968)	-	-	-	-	(1,045,968)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	1,472,714	-	-	-	2,148,666	3,621,380
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559						
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	1,472,714	-	-	-	2,148,666	3,621,380
การซื้อเพิ่ม	241,830	-	9,144,026	-	2,380,000	11,765,856
การได้มาซึ่งบริษัทย่อย	-	472,231,571	-	-	-	472,231,571
การตัดจำหน่าย	-	-	-	-	(1,676,666)	(1,676,666)
ค่าตัดจำหน่าย	(400,586)	-	-	-	-	(400,586)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	1,313,958	472,231,571	9,144,026	-	2,852,000	485,541,555
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559						
ราคาทุน	2,760,512	472,231,571	9,144,026	-	2,852,000	486,988,109
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(1,446,554)	-	-	-	-	(1,446,554)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	1,313,958	472,231,571	9,144,026	-	2,852,000	485,541,555

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

16 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ต่อ)

	งบการเงินรวม					
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	สิทธิในสัญญาขายไฟฟ้า	สิทธิการใช้ที่ดิน	สิทธิการใช้ระบบสายส่งกระแสไฟฟ้า	งานระหว่างทำ	รวม
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560						
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	1,313,958	472,231,571	9,144,026	-	2,852,000	485,541,555
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	(82,089,946)	-	-	-	(82,089,946)
การซื้อเพิ่ม	706,159	46,317,008	-	15,690,883	1,249,500	63,963,550
การได้มาซึ่งบริษัทย่อย (หมายเหตุ 13.2)	-	3,663,057,637	-	-	-	3,663,057,637
ค่าตัดจำหน่าย	(490,518)	-	(347,325)	-	-	(837,843)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	1,529,599	4,099,516,270	8,796,701	15,690,883	4,101,500	4,129,634,953
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560						
ราคาทุน	3,466,671	4,099,516,270	9,144,026	15,690,883	4,101,500	4,131,919,350
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(1,937,072)	-	(347,325)	-	-	(2,284,397)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	1,529,599	4,099,516,270	8,796,701	15,690,883	4,101,500	4,129,634,953

16 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ต่อ)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	โปรแกรม		รวม
	คอมพิวเตอร์	งานระหว่างทำ	
บาท	บาท	บาท	
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559			
ราคาทุน	2,488,722	2,148,666	4,637,388
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(1,032,491)	-	(1,032,491)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	1,456,231	2,148,666	3,604,897
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559			
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	1,456,231	2,148,666	3,604,897
การซื้อเพิ่ม	241,830	2,380,000	2,621,830
การตัดจำหน่าย	-	(1,676,666)	(1,676,666)
ค่าตัดจำหน่าย	(394,577)	-	(394,577)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	1,303,484	2,852,000	4,155,484
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559			
ราคาทุน	2,730,552	2,852,000	5,582,552
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(1,427,068)	-	(1,427,068)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	1,303,484	2,852,000	4,155,484
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560			
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	1,303,484	2,852,000	4,155,484
การซื้อเพิ่ม	706,159	1,249,500	1,955,659
ค่าตัดจำหน่าย	(484,530)	-	(484,530)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	1,525,113	4,101,500	5,626,613
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560			
ราคาทุน	3,436,711	4,101,500	7,538,211
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(1,911,598)	-	(1,911,598)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	1,525,113	4,101,500	5,626,613

16 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ต่อ)

ต้นทุนการกู้ยืมจำนวน 46.32 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : ไม่มี) ได้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ที่ซื้อเพิ่มในระหว่างปี ต้นทุนการกู้ยืมเกิดจากเงินกู้ยืมที่ยืมมาเฉพาะเพื่อการดำเนินการที่จำเป็นในการเตรียมสิทธิในสัญญาขายไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์ได้บันทึกเป็นต้นทุนของสินทรัพย์และรวมอยู่ในรายการซื้อ กลุ่มกิจการใช้อัตราราคาตั้งขึ้นเป็นทุนร้อยละ 4.23 ถึงร้อยละ 5.57 ต่อปี (พ.ศ. 2559 : ไม่มี) ในการคำนวณต้นทุนที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ อัตราราคาตั้งขึ้นเป็นทุนดังกล่าวเป็นอัตราดำเนินการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริงจากเงินกู้ยืมที่ใช้เป็นเงินทุนในการเตรียมสิทธิในสัญญาขายไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้

ค่าตัดจำหน่ายรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จดังนี้

	งบการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
ต้นทุนขาย	0.35	-	-	-
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	0.49	0.40	0.48	0.39
	0.84	0.40	0.48	0.39

17 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะใช้ประโยชน์ภายใน 12 เดือน	36,249,760	-	36,249,760	-
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะใช้ประโยชน์เกินกว่า 12 เดือน	43,359,403	78,455,578	41,279,259	76,401,961
	79,609,163	78,455,578	77,529,019	76,401,961
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะจ่ายชำระภายใน 12 เดือน	(3,874,602)	(386,516)	(3,874,602)	(386,516)
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะจ่ายชำระเกินกว่า 12 เดือน	(2,031,899)	(2,066,901)	(481,110)	(638,484)
	(5,906,501)	(2,453,417)	(4,355,712)	(1,025,000)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	73,702,662	76,002,161	73,173,307	75,376,961

17 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (ต่อ)

รายการเคลื่อนไหวของภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีมีดังนี้

	งบการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ณ วันที่ 1 มกราคม	76,002,161	105,985,368	75,376,961	105,273,108
เพิ่ม / (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน	(2,309,022)	(29,974,006)	(2,216,106)	(29,896,147)
เพิ่ม / (ลด) บันทึกโดยตรงในส่วนของเจ้าของ	12,452	-	12,452	-
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(2,929)	(9,201)	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	73,702,662	76,002,161	73,173,307	75,376,961

รายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีมีดังนี้

	งบการเงินรวม			
	ผลประโยชน์			รวม
ขาดทุนสะสม	พนักงาน	อื่นๆ		
	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560	75,405,201	1,136,551	1,913,826	78,455,578
เพิ่ม / (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน	909,409	66,149	179,802	1,155,360
เพิ่ม / (ลด) บันทึกโดยตรงในส่วนของเจ้าของ	-	12,452	-	12,452
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(743)	-	(13,484)	(14,227)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	76,313,867	1,215,152	2,080,144	79,609,163
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559	104,461,710	811,397	712,261	105,985,368
เพิ่ม / (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน	(29,046,959)	325,154	1,205,963	(27,515,842)
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(9,550)	-	(4,398)	(13,948)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	75,405,201	1,136,551	1,913,826	78,455,578

17 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (ต่อ)

รายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีมีดังนี้ (ต่อ)

	งบการเงินรวม			
	ค่าธรรมเนียม	ค่าเสื่อมราคา	อื่นๆ	รวม
	เงินกู้รอตัดบัญชี			
	บาท	บาท	บาท	บาท
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560	(1,025,000)	(3,675,048)	2,246,631	(2,453,417)
เพิ่ม/ (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน	(3,330,712)	(3,527,283)	3,393,613	(3,464,382)
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	326,563	(315,265)	11,298
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	(4,355,712)	(6,875,768)	5,324,979	(5,906,501)
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559	-	-	-	-
เพิ่ม/ (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน	(1,025,000)	(3,833,276)	2,400,112	(2,458,164)
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	158,228	(153,481)	4,747
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	(1,025,000)	(3,675,048)	2,246,631	(2,453,417)
		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
		ผลประโยชน์		
		ขาดทุนสะสม	พนักงาน	รวม
		บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560		75,265,410	1,136,551	76,401,961
เพิ่ม / (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน		1,048,457	66,149	1,114,606
เพิ่ม / (ลด) บันทึกลงโดยตรงในส่วนของเจ้าของ		-	12,452	12,452
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560		76,313,867	1,215,152	77,529,019
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559		104,461,711	811,397	105,273,108
เพิ่ม / (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน		(29,196,301)	325,154	(28,871,147)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559		75,265,410	1,136,551	76,401,961

17 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (ต่อ)

รายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีมีดังนี้ (ต่อ)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ค่าธรรมเนียม เงินกู้อัตถุภัณฑ์	รวม
	บาท	บาท
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560	(1,025,000)	(1,025,000)
เพิ่ม / (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน	(3,550,712)	(3,330,712)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	(4,355,712)	(4,355,712)
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559	-	-
เพิ่ม / (ลด) ในกำไรหรือขาดทุน	(1,025,000)	(1,025,000)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	(1,025,000)	(1,025,000)

งบแสดงฐานะทางการเงินแสดงยอดคงเหลือ ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม				
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	73,702,662	76,002,161	73,173,307	75,376,961
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	-	-	-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	73,702,662	76,002,161	73,173,307	75,376,961

สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะหักกลบกันก็ต่อเมื่อสินทรัพย์ และหนี้สินภาษีเงินได้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจัดเก็บภาษีเดียวกัน สำหรับงบแสดงฐานะการเงินรวม สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีแสดงยอดรวมของสินทรัพย์และหนี้สินสุทธิในแต่ละบริษัท

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับรายการขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้สามารถนำสิทธิทางภาษีได้ในอนาคตโดยจะรับรู้ได้ไม่เกินจำนวนที่เป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ทางภาษีนั้น กลุ่มกิจการไม่ได้รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้จำนวน 57.40 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 45.24 ล้านบาท) ที่เกิดจากขาดทุนจำนวน 287 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 226 ล้านบาท) โดยที่ขาดทุนทางภาษียังคงกล่าวอาจสามารถนำไปลดยอดกับกำไรทางภาษีในอนาคตตามปีที่หมดประโยชน์ทางภาษี ดังนี้

ปีที่หมดประโยชน์ทางภาษี	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
	บาท	บาท
พ.ศ. 2561	8,758,469	-
พ.ศ. 2562	127,190,640	115,911,340
พ.ศ. 2563	88,068,608	76,722,994
พ.ศ. 2564	62,981,427	53,390,602
	286,999,144	246,024,936

18 เจ้าหนี้ค้ำก่อสร้างและเจ้าหนี้อื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 30 ข)	702,187	229,260,000	-	-
เจ้าหนี้ค้ำก่อสร้างและเงินประกันผลงาน	194,559,625	2,787,111	62,498	572,257
เจ้าหนี้อื่น	14,873,570	5,758,345	5,998,955	2,223,238
เจ้าหนี้ค้ำหุ้นล้างชำระ (หมายเหตุ 30 ข)	-	179,635,000	50,249,985	179,635,000
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	59,350,988	33,410,471	29,106,562	16,753,209
	<u>269,486,370</u>	<u>450,850,927</u>	<u>85,418,000</u>	<u>199,183,704</u>

19 เงินกู้ยืม

19.1 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	2,233,047,945	488,996,539

การเคลื่อนไหวสำหรับเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 วิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 1 มกราคม	488,996,539	152,949,889	488,996,539	-
เงินกู้ยืมเพิ่ม	2,250,000,000	873,181,150	2,250,000,000	873,181,150
จ่ายคืนเงินกู้ยืม	(490,000,000)	(536,131,039)	(490,000,000)	(383,181,150)
ค่าธรรมเนียมทางการเงิน	(22,500,000)	-	(22,500,000)	-
ตัดจำหน่ายค่าธรรมเนียมทางการเงิน	5,547,945	-	5,547,945	-
ส่วนลดตัวเงินจ่าย	-	(7,131,870)	-	(7,131,870)
ตัดจำหน่ายส่วนลดตัวเงินจ่าย	1,003,461	6,128,409	1,003,461	6,128,409
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>2,233,047,945</u>	<u>488,996,539</u>	<u>2,233,047,945</u>	<u>488,996,539</u>

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินค้ำประกันโดยหุ้นของบริษัทย่อย และสิทธิที่จะได้รับเงินปันผลจากบริษัทย่อยและบริษัทที่ควบคุมร่วมกัน

19 เงินกู้ยืม (ต่อ)

19.2 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

มูลค่าปัจจุบันของหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินมีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ครบกำหนดภายในไม่เกิน 1 ปี	2,523,423	3,828,454
ครบกำหนดเกิน 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	10,599,556	-
	<u>13,122,979</u>	<u>3,828,454</u>

19.3 เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

	งบการเงินรวม	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	57,186,730	61,663,353
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	1,040,655,504	347,344,551
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระเกิน 5 ปี	805,445,623	381,426,256
	<u>1,903,287,857</u>	<u>790,434,160</u>

เงินกู้ยืมระยะยาวค้ำประกันโดยการจำนำและโอนสิทธิบัญชีเงินฝากธนาคารของกลุ่มกิจการ การจำนองและจำนำที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และเครื่องจักรของกลุ่มกิจการ การโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาของโครงการทั้งหมดของกลุ่มกิจการ การจำนำหุ้นของบริษัทที่ถือโดยบริษัทใหญ่ หุ้นที่ถือโดยบริษัทย่อยบางส่วนและหุ้นของกิจการที่ควบคุมร่วมกันที่ถือโดยบริษัทและค้ำประกันโดยบริษัท

ภายใต้สัญญาเงินกู้ กลุ่มกิจการต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการที่ได้ระบุไว้ในสัญญา เช่น การจ่ายเงินปันผล การลดทุนเรือนหุ้น การควบหรือรวมกิจการกับนิติบุคคลอื่น การดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ให้เป็นไปตามสัญญา เป็นต้น

19 เงินกู้ยืม (ต่อ)

19.3 เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน (ต่อ)

การเคลื่อนไหวสำหรับเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 วิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 1 มกราคม	790,434,160	600,429,452	-	152,988,637
เงินกู้ยืมเพิ่ม	1,274,479,236	559,881,275	-	-
การจ่ายคืนเงินกู้ยืม	(120,358,694)	(371,007,982)	-	(154,000,000)
ค่าธรรมเนียมทางการเงิน	(43,299,015)	(320,702)	-	-
ตัดจำหน่ายค่าธรรมเนียมทางการเงิน	2,032,170	1,452,117	-	1,011,363
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม	1,903,287,857	790,434,160	-	-

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระยะยาวตามสัญญา ณ วันที่ในงบการเงินมีดังนี้

	งบการเงินรวม	
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	ร้อยละ	ร้อยละ
เงินกู้ยืมระยะยาวเพื่อการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์	MLR - 1.5 TIBOR + 2.85	MLR - 1.5 MLR - 2
เงินกู้ยืมระยะยาวเพื่อการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานเชื้อเพลิง	TIBOR + 1.22 4.75	TIBOR + 2.85 -

19.4 หุ้นกู้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ส่วนของหุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-
ส่วนของหุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	2,995,173,493	2,044,875,000
	2,995,173,493	2,044,875,000

19 เงินกู้ยืม (ต่อ)

19.4 หนี้กู้ (ต่อ)

การเคลื่อนไหวของหนี้กู้ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 วิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 1 มกราคม	2,044,875,000	-
ออกหนี้กู้	950,000,000	2,050,000,000
ค่าธรรมเนียมการออกหนี้กู้หรือค้ำบัญชี	(2,137,500)	(5,125,000)
ตัดจำหน่ายค่าธรรมเนียมการออกหนี้กู้	2,435,993	-
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม	2,995,173,493	2,044,875,000

พ.ศ. 2560

เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2560 บริษัทได้ออกหนี้กู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ค้ำยสิทธิ์ ไม่มีหลักประกัน และไม่มีผู้แทนผู้ถือหนี้กู้ จำนวน 950,000 หนี้ ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 4.50 ต่อปี โดยชำระดอกเบี้ยทุก ๆ 6 เดือนตลอดอายุหนี้กู้ หนี้กู้มีมูลค่าที่ตราไว้จำนวน 1,000 บาท ครอบคลุมชำระคืนภายใน 3 ปี นับจากวันที่ออก โดยชำระคืนตามมูลค่าที่ตราไว้รวมเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 950 ล้านบาท

พ.ศ. 2559

เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2559 บริษัทได้ออกหนี้กู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ค้ำยสิทธิ์ ไม่มีหลักประกัน และไม่มีผู้แทนผู้ถือหนี้กู้ จำนวน 2,050,000 หนี้ ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 4.20 ต่อปี โดยชำระดอกเบี้ยทุก ๆ 6 เดือนตลอดอายุหนี้กู้ หนี้กู้มีมูลค่าที่ตราไว้จำนวน 1,000 บาท ครอบคลุมชำระคืนภายใน 3 ปี นับจากวันที่ออก โดยชำระคืนตามมูลค่าที่ตราไว้รวมเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 2,050 ล้านบาท

19.5 มูลค่ายุติธรรม

ราคาตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมระยะยาว มีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม			
	ราคาตามบัญชี		มูลค่ายุติธรรม	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	1,903,287,857	790,434,160	1,821,525,742	680,919,693
หนี้กู้	2,995,173,493	2,044,875,000	3,014,102,581	2,045,057,450

19 เงินกู้ยืม (ต่อ)

19.5 มูลค่ายุติธรรม (ต่อ)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ราคาตามบัญชี		มูลค่ายุติธรรม	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
หุ้นกู้	2,995,173,493	2,044,875,000	3,014,102,581	2,045,057,450

มูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมส่วนที่หมุนเวียนมีมูลค่าเท่ากับราคาตามบัญชี เนื่องจากผลกระทบของอัตราคิดลดไม่มีสาระสำคัญ

มูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมส่วนที่ไม่หมุนเวียนคำนวณจากกระแสเงินสดในอนาคตซึ่งคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อัตราร้อยละ 1.87 ถึงร้อยละ 4.84 (พ.ศ. 2559 : อัตราร้อยละ 2.91 ถึงร้อยละ 4.78) และอยู่ในข้อมูลระดับ 2 ของลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรม

19.6 อัตราราคาดอกเบี้ย

อัตราราคาดอกเบี้ยที่แท้จริง ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
- เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	ร้อยละ 1.87 - 4.84	ร้อยละ 2.91 - 4.78	-	-
- หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	ร้อยละ 3.76	ร้อยละ 2.35 - 2.45	ร้อยละ 3.76	ร้อยละ 2.35 - 2.45
- หุ้นกู้	ร้อยละ 4.23 - 4.58	ร้อยละ 4.29	ร้อยละ 4.23 - 4.58	ร้อยละ 4.29

20 การระงับผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
งบแสดงฐานะการเงิน		
ผลประโยชน์บำนาญ		
หนี้สินในงบแสดงฐานะทางการเงิน	6,075,757	5,682,756
กำไรหรือขาดทุนที่รวมอยู่ในกำไรจากการดำเนินงาน		
เนื่องจากผลประโยชน์บำนาญ	3,895,076	1,625,771
การวัดมูลค่าใหม่		
ผลประโยชน์บำนาญ	62,261	-

20 ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน (ต่อ)

รายการเคลื่อนไหวของภาวะผูกพันผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ระหว่างปีมีดังนี้

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ณ วันที่ 1 มกราคม	5,682,756	4,056,985
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	1,610,694	1,494,327
ต้นทุนบริการในอดีต	2,100,262	-
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	184,120	131,444
การวัดมูลค่าใหม่		
กำไรที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติด้านประชากรศาสตร์	(744,700)	-
ขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	398,821	-
ขาดทุนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	408,140	-
จ่ายชำระเงินจากโครงการ		
จ่ายชำระผลประโยชน์	(3,564,336)	-
ณ วันที่ 31 มกราคม	6,075,757	5,682,756

ข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ใช้เป็นดังนี้

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	ร้อยละ	ร้อยละ
อัตราคิดลด	2.72	3.24
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน	3.00 - 4.00	3.00 - 4.00

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

	ผลกระทบต่อภาวะผูกพัน โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้					
	การเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติ		การเพิ่มขึ้นของข้อสมมติ		การลดลงของข้อสมมติ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
อัตราคิดลด	ร้อยละ 0.50	ร้อยละ 0.50	ลดลง ร้อยละ 5.63	ลดลง ร้อยละ 5.47	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.58	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.88
อัตราการเพิ่มขึ้นของ เงินเดือน	ร้อยละ 0.50	ร้อยละ 0.50	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.42	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.81	ลดลง ร้อยละ 5.62	ลดลง ร้อยละ 5.45

20 ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน (ต่อ)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้นนี้อ้างอิงจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติ ขณะที่ให้ข้อสมมติอื่นคงที่ ในทางปฏิบัติสถานการณ์ดังกล่าว ยากที่จะเกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติอาจมีความสัมพันธ์กัน ในการคำนวณการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของภาวะผูกพัน ผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติหลักได้ใช้วิธีเดียวกับ (มูลค่าปัจจุบันของภาวะผูกพัน โครงการผลประโยชน์ ที่กำหนดไว้คำนวณด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน) ในการ คำนวณหนี้สินบำเหน็จบำนาญที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน

วิธีการและประเภทของข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำกรวิเคราะห์ความอ่อนไหวไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

กลุ่มกิจการมีความเสี่ยงในหลาย ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุที่กำหนดไว้ โดยความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญมีดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงในอัตราผลตอบแทน อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของพันธบัตรรัฐบาล ที่ลดลงจะทำให้หนี้สินของโครงการเพิ่มสูงขึ้น ที่แท้จริงของพันธบัตร

ความเสี่ยงจากภาวะเงินเฟ้อ ภาวะผูกพัน โครงการบำเหน็จบำนาญบางส่วน ได้ผูกอยู่กับภาวะเงินเฟ้อ โดยเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น จะทำให้มีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของภาวะผูกพันตาม โครงการผลประโยชน์คือ 25.20 ปี

21 ทุนเรือนหุ้น

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ทุนที่ออก		หุ้นสามัญ	ส่วนเกิน	รวม
	ทุนจดทะเบียน	และชำระแล้ว			
จำนวนหุ้น	จำนวนหุ้น	บาท	บาท	บาท	
	สามัญ	สามัญ			
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559	1,815,000,000	1,815,000,000	1,815,000,000	727,554,273	2,542,554,273
จดทะเบียนหุ้นสามัญเพิ่ม	544,500,000	-	-	-	544,500,000
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	2,359,500,000	1,815,000,000	1,815,000,000	727,554,273	2,542,554,273

เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 5/2560 ได้มีมติอนุมัติและจดทะเบียนหุ้นสามัญใหม่จำนวน 544,500,000 หุ้น มีมูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ทุนจดทะเบียนทั้งหมดได้แก่หุ้นสามัญ 2,359,500,000 หุ้น (พ.ศ. 2559 : 1,815,000,000 หุ้น) ซึ่งมีมูลค่าหุ้นละ 1 บาท โดยมีหุ้นสามัญจำนวน 1,815,000,000 หุ้น ที่ได้ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว (พ.ศ. 2559 : 1,815,000,000 หุ้น)

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

22 สำรองตามกฎหมาย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ณ วันที่ 1 มกราคม	46,825,835	-	40,025,835	-
จัดสรรระหว่างปี	16,068,177	46,825,835	10,868,177	40,025,835
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	62,894,012	46,825,835	50,894,012	40,025,835

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทต้องสำรองตามกฎหมายอย่างน้อยร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิหลังจากหักส่วนของขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าสำรองนี้มีมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองนี้ไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้

23 รายได้อื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
รายได้ค่าเช่า	1,213,693	1,210,156	1,210,155	1,210,156
รายได้ค่าบริการ	239,770	739,770	239,770	739,770
ดอกเบี้ยรับ	18,911,219	11,152,936	69,962,781	11,157,648
กำไรที่รับรู้จากการจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า	8,649,867	1,344,553	8,649,867	1,344,553
รายได้อื่น	10,290,212	1,030,168	6,597,362	695,736
	39,304,761	15,477,583	86,659,935	15,147,863

24 ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการบางรายการที่รวมอยู่ในกำไรจากการดำเนินงาน สามารถแยกตามลักษณะได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินเดือนและค่าแรง และผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	108,022,470	80,469,585	96,928,907	80,469,585
ค่าเสื่อมราคา	81,404,797	68,381,062	20,405,088	21,002,046
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	8,244,402	42,602,886	52,098,877	42,528,875
ขาดทุนจากการจำหน่าย/ตัดจำหน่าย	3,163,848	-	3,163,848	-
ค่าธรรมเนียมทางด้านวิชาชีพ	43,975,050	36,818,350	23,615,804	18,446,698
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า	1,957,309	7,684,778	140,856	600,798

บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์จี จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

25 ต้นทุนทางการเงิน

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ดอกเบี้ยจ่ายสถาบันการเงิน	103,811,498	51,519,129	140,645,744	27,093,989
ค่าธรรมเนียมเงินกู้ธนาคาร	8,564,394	8,224,286	7,983,939	1,011,363
อื่นๆ	121,837	191,836	121,837	-
	<u>112,497,729</u>	<u>59,935,251</u>	<u>148,751,520</u>	<u>28,105,352</u>

26 ภาษีเงินได้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ภาษีเงินได้งวดปัจจุบัน	676,311	(2,154)	-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (หมายเหตุ 17)	2,309,022	29,974,006	2,216,106	29,896,147
	<u>2,985,333</u>	<u>29,971,852</u>	<u>2,216,106</u>	<u>29,896,147</u>

26 ภาษีเงินได้ (ต่อ)

ภาษีเงินได้สำหรับกำไรก่อนหักภาษีของกลุ่มกิจการมียอดจำนวนเงินที่แตกต่างจากการคำนวณกำไรทางบัญชีคูณกับอัตราภาษี โดยมีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
กำไรก่อนภาษี	416,843,713	647,130,265	219,579,638	505,021,996
ภาษีคำนวณจากอัตราภาษีร้อยละ 17 และร้อยละ 20 (พ.ศ. 2559 : ร้อยละ 17 และร้อยละ 20)	83,368,743	129,426,053	43,915,928	101,004,399
ผลกระทบ :				
ผลต่างของอัตราภาษีในต่างประเทศ	1,706,211	2,548,891	-	-
ผลการดำเนินงานของกิจการที่ควบคุมร่วมกันสุทธิ จากภาษี	(117,391,346)	(115,184,595)	-	-
ภาษีเงินได้ที่ได้รับยกเว้นตามบัตรส่งเสริมการลงทุน	(6,819,329)	(5,410,802)	-	-
รายได้ที่ถือเป็นรายได้ตามประมวลรัษฎากร	8,533,585	8,406,944	8,447,441	8,284,577
รายได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี	(8)	(8)	(90,300,016)	(88,390,016)
ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถหักภาษี	2,825,480	3,024,099	688,345	1,219,061
ค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิหักภาษีได้เพิ่มขึ้น	(4,323,993)	(5,548,065)	(2,620,108)	(2,900,243)
ขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้บันทึกเป็นสินทรัพย์ ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	46,002,175	11,291,904	42,084,516	10,678,369
การใช้ขาดทุนทางภาษีที่ผ่านมายังไม่รับรู้	(273,432)	(73,424)	-	-
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับ ผลแตกต่างชั่วคราวที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกและที่กลับรายการ	92,916	77,859	-	-
(ขาดทุน)กำไรที่ยังไม่รับรู้ซึ่งเกิดจากรายการระหว่างกัน	(10,735,669)	1,415,150	-	-
การปรับปรุงจากงวดก่อน	-	(2,154)	-	-
ภาษีเงินได้	2,985,333	29,971,852	2,216,106	29,896,147

27 การส่งเสริมการลงทุน

กลุ่มกิจการได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามบัตรส่งเสริมการลงทุน จำนวนทั้งสิ้น 29 ฉบับ สำหรับกิจการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ และเชื้อเพลิงชีวมวล โดยสิทธิพิเศษดังกล่าวรวมถึงการได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร การได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเป็นระยะเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น (วันเริ่มจำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์)

รายได้จากการขายและรายได้เงินอุดหนุนส่วนเพิ่มราคาซื้อขายไฟฟ้าของกลุ่มกิจการ ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 เป็นรายได้ที่เกิดจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนทั้งจำนวน

28 กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณ โดยการหารกำไรสุทธิที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทด้วยจำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกจำหน่าย และชำระแล้วในระหว่างปี (หมายเหตุ 21)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
ส่วนแบ่งกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้น				
ของบริษัท (บาท)	415,758,694	617,628,000	217,363,532	475,125,849
จำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ถือโดยผู้ถือหุ้น (หุ้น)	1,815,000,000	1,815,000,000	1,815,000,000	1,815,000,000
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาทต่อหุ้น)	0.23	0.34	0.12	0.26

บริษัท ไม่มีหุ้นสามัญเทียบเท่าปรับลดที่ออกในระหว่างปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559

29 เงินปันผลจ่าย

พ.ศ. 2560

เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท ได้มีมติอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลจากผลการดำเนินงานสำหรับปี พ.ศ. 2559 ให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 0.11 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 199.65 ล้านบาท โดยจ่ายให้กับผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

พ.ศ. 2559

เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2559 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท ได้มีมติอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในรอบปี พ.ศ. 2558 ให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 0.06 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 108.89 ล้านบาท โดยได้จ่ายให้กับผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

30 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทถูกควบคุมโดยบริษัท พี.เอ็ม. เอ็นเนอร์จี จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศไทย บริษัทใหญ่ดังกล่าวถือหุ้นในบริษัทคิดเป็นจำนวนร้อยละ 43 จำนวนหุ้นที่เหลือร้อยละ 57 ถือโดย บริษัท เวฟ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) และบุคคลทั่วไป รายละเอียดเงินลงทุนในบริษัทย่อยและเงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกันที่สำคัญได้เปิดเผยในหมายเหตุ 13

รายการต่อไปนี้เป็นรายการที่มีสาระสำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ก) รายได้จากการขายและบริการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
บริษัทย่อย				
รายได้ค่าบริหารจัดการ	-	-	25,603,911	12,346,856
รายได้ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	-	-	1,680,000	1,680,000
รายได้จากค่าบริการ	-	-	52,028	500,000
	-	-	27,335,939	14,526,856
กิจการที่ควบคุมร่วมกัน				
รายได้ค่าบริหารจัดการ	40,581,509	38,649,056	40,581,509	38,649,056
รายได้ค่าเช่า	432,000	432,000	432,000	432,000
เงินปันผลรับ	41	41	451,500,080	441,950,080
	41,013,550	39,081,097	492,513,589	481,031,136
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
รายได้ค่าบริหารจัดการ	-	221,760,000	-	221,760,000
รายได้ค่าเช่า	277,889	277,889	277,889	277,889
รายได้ค่าบริการ	185,259	185,259	185,259	185,259
รายได้อื่น	30,521	28,180	30,521	28,180
	493,669	222,251,328	493,669	222,251,328

30 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

รายการต่อไปนี้เป็นรายการที่มีสาระสำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

ข) ยอดค้างชำระที่เกิดจากการซื้อ/ขายสินค้าและบริการ

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ลูกหนี้และเงินตรองจ่ายแก่กิจการ ที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 10)				
บริษัทย่อย	-	-	86,640,238	40,902,164
กิจการที่ควบคุมร่วมกัน	3,676,881	3,501,791	3,676,881	3,501,791
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	221,760,000	-	221,760,000
	<u>3,676,881</u>	<u>225,261,791</u>	<u>90,317,119</u>	<u>266,163,955</u>
เงินปันผลค้างรับ (หมายเหตุ 10)				
บริษัทย่อย	-	-	-	4,449,999
กิจการที่ควบคุมร่วมกัน	119,000,021	78,750,014	119,000,021	78,750,014
	<u>119,000,021</u>	<u>78,750,014</u>	<u>119,000,021</u>	<u>83,200,013</u>
ลูกหนี้ค่าหุ้นค้างชำระ (หมายเหตุ 10)				
บริษัทย่อย	-	-	174,499,990	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>174,499,990</u>	<u>-</u>
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 18)				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	702,187	229,260,000	-	-
	<u>702,187</u>	<u>229,260,000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
เจ้าหนี้ค่าหุ้นค้างชำระ (หมายเหตุ 18)				
บริษัทย่อย	-	179,635,000	50,249,985	179,635,000
	<u>-</u>	<u>179,635,000</u>	<u>50,249,985</u>	<u>179,635,000</u>

30 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

รายการต่อไปนี้เป็นรายการที่มีสาระสำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

ก) เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	บาท	บาท
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย	2,276,372,707	868,172,050

การเปลี่ยนแปลงของเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	868,172,050	240,399,141
เงินให้กู้ยืมเพิ่มระหว่างปี	2,450,286,600	710,757,523
เงินกู้ยืมคืนระหว่างปี	(502,963,001)	(33,574,789)
โอนไปเงินให้กู้ยืมระยะยาว (หมายเหตุ 30 ง)	(508,771,942)	-
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(30,351,000)	(49,409,825)
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	2,276,372,707	868,172,050

เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อยอยู่ในรูปของตั๋วสัญญาใช้เงินในสกุลเงินบาท ที่มีกำหนดชำระคืนภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ย

เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งอยู่ในรูปสัญญาให้กู้ยืมในสกุลเงินดอลลาร์สิงคโปร์ สกุลเงินเยน สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ย และการชำระคืนเมื่อทวงถาม

ในวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 บริษัทให้เงินกู้ยืมแก่บริษัทย่อยแห่งหนึ่งในรูปสัญญาให้กู้ยืมในสกุลเงินเยน เทียบเท่า 300 ล้านบาท โดยบริษัทได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินและดอกเบี้ยกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง โดยสัญญามีผลในวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 เพื่อที่จะได้รับเงินจำนวน 300 ล้านบาท ณ วันที่ครบกำหนดชำระของเงินกู้ยืมซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.41 ต่อปี

ในวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2560 บริษัทให้เงินกู้ยืมแก่บริษัทย่อยแห่งหนึ่งในรูปสัญญาให้กู้ยืมในสกุลเงินเยน เทียบเท่าจำนวนเงิน 891 ล้านบาท โดยบริษัทได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินและดอกเบี้ยกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง โดยสัญญามีผลในวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เพื่อที่จะได้รับเงินจำนวน 891 ล้านบาท ณ วันที่ครบกำหนดชำระของเงินกู้ยืมซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.90 ต่อปี

30 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

รายการต่อไปนี้เป็นรายการที่มีสาระสำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

ง) เงินกู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	บาท	บาท
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	2,232,305,697	-

การเปลี่ยนแปลงของเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	-	-
เงินให้กู้ยืมเพิ่มระหว่างปี	1,822,252,003	-
โอนจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้น (หมายเหตุ 30 ค)	508,771,942	-
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(98,718,248)	-
ราคาตามบัญชีสิ้นปี - สุทธิ	2,232,305,697	-

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยอยู่ในรูปสัญญาให้กู้ยืมในสกุลเงินเยน มีกำหนดชำระคืนภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 โดยคิดดอกเบี้ยในอัตรากที่ร้อยละ 4.75 ต่อปี

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งอยู่ในรูปสัญญาให้กู้ยืมในสกุลเงินดอลลาร์สิงคโปร์ สกุลเงินเยน สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ย และมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม

ในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 บริษัทให้เงินกู้ยืมแก่บริษัทย่อยสองแห่งในรูปสัญญาให้กู้ยืมในสกุลเงินเยน เทียบเท่าจำนวนเงิน 1,071 ล้านบาท โดยบริษัทได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินและดอกเบี้ยกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง โดยสัญญามีผลในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 เพื่อที่จะได้รับเงินจำนวน 1,071 ล้านบาท ณ วันที่ครบกำหนดชำระของเงินกู้ยืมซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.69 ต่อปี

จ) เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อยที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	22,500,000	-
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อยที่ถึงกำหนดชำระเกิน 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	-	22,500,000
	22,500,000	22,500,000

30 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

รายการต่อไปนี้เป็นรายการที่มีสาระสำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

จ) เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย (ต่อ)

การเคลื่อนไหวสำหรับเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 วิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท
ราคาตามบัญชีต้นปี	22,500,000	-
โอนจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	-	22,500,000
ราคาตามบัญชีสิ้นปี	22,500,000	22,500,000

เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อยอยู่ในรูปของสัญญาเงินกู้ มีกำหนดชำระคืนภายในเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ย

ฉ) ค่าตอบแทนผู้บริหารสำคัญของกิจการ

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	บาท	บาท	บาท	บาท
ผลประโยชน์ระยะสั้น	31,980,423	22,968,200	21,209,375	22,968,200
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	164,860	1,119,651	164,860	1,119,651
	32,145,283	24,087,851	21,374,235	24,087,851

31 ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ในภายหน้า

31.1 สัญญาขายไฟฟ้า

ในประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการมีสัญญาขายไฟฟ้า กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (“กฟภ”) และการไฟฟ้านครหลวง (“กฟน”) จำนวน 29 สัญญา (พ.ศ. 2559 : 29 สัญญา) ปัจจุบันกลุ่มกิจการได้ดำเนินการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าแล้ว ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาขายไฟฟ้าจำนวน 26 สัญญา สามารถสรุปได้ ดังนี้

	จำนวนสัญญา	กำลังการผลิต เมกะวัตต์	รายละเอียด
ดำเนินการผลิตและ จำหน่ายไฟฟ้า	11	84.5	สัญญาขายไฟฟ้าของบริษัทและสัญญาขายไฟฟ้าของกิจการที่ควบคุมร่วมกันกำหนดให้บริษัท และกิจการที่ควบคุมร่วมกันขายไฟฟ้าให้แก่ กฟภ. ตามจำนวนและราคาที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยมีระยะเวลา 5 ปี และต่อสัญญาโดยอัตโนมัติครั้งละ 5 ปี จนกว่าจะมีการยุติสัญญานอกจากนี้ ในการขายไฟฟ้าให้ กฟภ. บริษัท และกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ได้รับการสนับสนุนส่วนเพิ่มราคาซื้อขายไฟฟ้าจาก กฟภ. จำนวน 6.50 บาท ถึง 8 บาทต่อกิโลวัตต์-ชั่วโมง (งบการเงินเฉพาะบริษัท : 8 บาทต่อกิโลวัตต์-ชั่วโมง) เป็นระยะเวลา 10 ปี นับจากวันเริ่มจำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์
	14	14	สัญญาขายไฟฟ้าของบริษัทย่อยได้กำหนดให้บริษัทย่อยขายไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาให้แก่ กฟภ. และ กฟน. ในอัตรา การรับซื้อไฟฟ้าแบบ Feed-in Tariff (FiT) โดยมีระยะเวลา 25 ปี นับตั้งแต่ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2556
	1	1	สัญญาขายไฟฟ้าของบริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งได้กำหนดให้บริษัทย่อยขายไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนพื้นดินให้แก่ กฟภ. ในอัตรา การรับซื้อไฟฟ้าแบบ Feed-in Tariff (FiT) โดยมีระยะเวลา 25 ปี นับตั้งแต่วันที่จำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์
ยังไม่ได้ดำเนินการผลิต และจำหน่ายไฟฟ้า	3	21.9	สัญญาขายไฟฟ้าของบริษัทย่อยได้กำหนดให้บริษัทย่อยขายไฟฟ้าจาก ระบบผลิตไฟฟ้าจากชีวมวลให้แก่ กฟภ. ในอัตรา การรับซื้อไฟฟ้าแบบ Feed-in Tariff (FiT) โดยมีระยะเวลา 15 ปี 4 เดือน และ แบบ Feed-in Tariff (FiT) Premium โดยมีระยะเวลา 8 ปี นับตั้งแต่วันที่จำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ โรงไฟฟ้าชีวมวลภายใต้สัญญาดังกล่าวอยู่ในช่วงระหว่าง การก่อสร้าง

31 ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า (ต่อ)

31.1 สัญญาขายไฟฟ้า (ต่อ)

ต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 บริษัทย่อยในประเทศญี่ปุ่นมีสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับหน่วยงานที่รับซื้อไฟฟ้าจำนวน 4 สัญญา (พ.ศ. 2559 : 4 สัญญา) สำหรับโครงการที่ได้ดำเนินการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าแล้ว และมีใบอนุญาตในการซื้อขายไฟฟ้ากับหน่วยงานรับซื้อไฟฟ้าจำนวน 3 สัญญา (พ.ศ. 2559 : 3 สัญญา) สำหรับโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า สามารถสรุปได้ดังนี้

	จำนวนสัญญา	กำลังการผลิตเมกะวัตต์	รายละเอียด
ดำเนินการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า	4	5.24	สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับหน่วยงานที่รับซื้อไฟฟ้าได้กำหนดให้บริษัทย่อยขายไฟฟ้าจากระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ในอัตราารับซื้อแบบ Feed-in Tariff (FiT) โดยมีระยะเวลา 20 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558
ยังไม่ได้ดำเนินการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า	3	16.74	สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับหน่วยงานที่รับซื้อไฟฟ้าได้กำหนดให้บริษัทย่อยขายไฟฟ้าจากระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ในอัตราารับซื้อแบบ Feed-in Tariff (FiT) โดยมีระยะเวลา 20 ปี ตั้งแต่วันจำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์

31.2 ภาวะผูกพันที่เป็นข้อผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน - กรณีที่กลุ่มกิจการเป็นผู้เช่า

- ก) บริษัทและบริษัทย่อยได้เช่าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าพื้นที่ในอาคารสำนักงาน รถยนต์ อุปกรณ์ และการเช่าพื้นที่ส่วนหลังคา-คาดฟ้า และพื้นที่อื่นๆ ของอาคารเพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ อายุของสัญญามีระยะเวลาดังแต่ 3 ถึง 26 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2559 บริษัทและบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2559
	บาท	บาท	บาท	บาท
ภายใน 1 ปี	22,057,238	22,317,493	12,805,532	7,653,260
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	53,195,076	56,800,726	17,216,088	4,771,200
มากกว่า 5 ปี	145,696,274	220,909,243	-	-
	220,948,588	300,027,462	30,021,620	12,424,460

ภายใต้สัญญาเช่าพื้นที่ส่วนหลังคา-คาดฟ้าและพื้นที่อื่น ๆ ของอาคารบางสัญญา บริษัทย่อยมีภาวะผูกพันที่ต้องจ่ายค่าเช่าในอัตราร้อยละของยอดขาย หรือตามจำนวนเงินขั้นต่ำตามสัญญา แล้วแต่จำนวนเงินใดจะสูงกว่า

31 ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ในภายหน้า (ต่อ)

31.3 สัญญาและภาระผูกพันอื่น ๆ

- ก) กิจการที่ควบคุมร่วมกันมีภาระผูกพันตามสัญญาบริหารจัดการกับผู้ร่วมค้าอื่น เป็นจำนวนเงิน 6 ล้านบาทต่อปี สัญญาดังกล่าวมีอายุ 10 ปี นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 โดยการบริหารจัดการดังกล่าวจะปรับเปลี่ยนปีละครั้งตามอัตราที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 กิจการที่ควบคุมร่วมกันมีการบริหารจัดการที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายภายใต้สัญญาดังกล่าวเป็นจำนวน 3 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 3 ล้านบาท) (ตามสัดส่วนของบริษัทที่มีในกิจการที่ควบคุมร่วมกันดังกล่าว)
- ข) กิจการที่ควบคุมร่วมกันมีภาระผูกพันตามสัญญาบริการเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าจำนวนเจ็ดแห่งกับบริษัทแห่งหนึ่ง เป็นจำนวนเงิน 9 ล้านบาทต่อปี สัญญาดังกล่าวมีอายุ 10 ปี นับตั้งแต่วันเริ่มจำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ ซึ่งในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 กิจการที่ควบคุมร่วมกันมีค่าบริการเดินเครื่องและซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายภายใต้สัญญาดังกล่าว เป็นจำนวนเงิน 5 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 5 ล้านบาท) (ตามสัดส่วนของบริษัทที่มีในกิจการที่ควบคุมร่วมกันดังกล่าว)
- ค) กิจการที่ควบคุมร่วมกันมีภาระผูกพันตามสัญญาจ้างตรวจสอบและติดตามผลการเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าจำนวนสิบแห่งกับบริษัทแห่งหนึ่งเป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาทต่อปี นับตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.2556 สัญญาดังกล่าวมีอายุ 7 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มจำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์
- ง) กิจการที่ควบคุมร่วมกันมีภาระผูกพันตามสัญญาบริการเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าจำนวนสามแห่งกับบริษัทแห่งหนึ่ง จำนวนเงิน 8 ล้านบาทต่อปี สัญญาดังกล่าวมีอายุ 5 ปี นับตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 ซึ่งในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 กิจการที่ควบคุมร่วมกันมีค่าบริการเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายภายใต้สัญญาดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน 3 ล้านบาทต่อปี (พ.ศ. 2559 : ไม่มี) (ตามสัดส่วนของบริษัทที่มีในกิจการที่ควบคุมร่วมกันดังกล่าว)
- จ) บริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีภาระผูกพันตามสัญญาบริหารจัดการกับผู้ร่วมทุน เป็นจำนวนเงิน 8 ล้านบาทต่อปี นับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2559 โดยการบริหารจัดการดังกล่าวจะปรับเปลี่ยนปีละครั้งตามอัตราที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 บริษัทย่อยมีการบริหารจัดการที่รับรู้เป็นต้นทุนงานระหว่างก่อสร้างภายใต้สัญญาดังกล่าวเป็นจำนวน 8 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 3 ล้านบาท)
- ฉ) บริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีภาระผูกพันตามสัญญาจ้างตรวจสอบและติดตามผลการเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้ากับบริษัทแห่งหนึ่งเป็นค่าจ้างจำนวน 52,000 ดอลลาร์ (พ.ศ. 2559 : 98,800 ดอลลาร์)
- ช) บริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีภาระผูกพันตามสัญญาจ้างตรวจสอบและติดตามผลการเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้ากับบริษัทแห่งหนึ่งเป็นค่าจ้างจำนวน 62,500 ดอลลาร์ (พ.ศ. 2559 : ไม่มี)

31 ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ในภายหน้า (ต่อ)

31.4 การค้ำประกัน

ก) บริษัทค้ำประกันวงเงินกู้และวงเงินสินเชื่อให้แก่บริษัทย่อยในวงเงิน 23 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 561 ล้านบาท)

ข) ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทและบริษัทย่อย
คงเหลือจำนวน 9 ล้านบาท (พ.ศ. 2559 : 9 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาวะผูกพันในการปฏิบัติงานบางประการตามปกติธุรกิจ

32 เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทของบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ได้มีมติอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลจากผลการดำเนินงานสำหรับปี พ.ศ. 2560 ให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 0.71 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 12.92 ล้านบาท โดยจ่ายให้กับผู้ถือหุ้น
เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2561